

SINTEZA
 obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor
 la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei
 cu privire la modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale¹

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Nr. obiecției/ propunerii/ recomandării	Conținutul obiecției/propunerii/ recomandării	Argumentarea autorului proiectului
<i>I. Obiecții și propuneri de ordin general</i>				
	Ministerul Justiției	1	De ordin redacțional, comunicăm că odată cu prezentarea proiectului spre înregistrare Ministerului Justiției urmează a fi inclusă parafa de înregistrare a acestuia.	Se acceptă.
		2	În clauza de adoptare și la actele normative care se modifică sau completează potrivit proiectului vor fi menționate conform uzanței și sursa de publicare a acestora. Sursa de publicare se indică după următoarea schemă: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului). Adițional, la actele normative ale Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei care se modifică, se va indica numărul și data înregistrării actului normativ de către Ministerul Justiției după următorul exemplu: „înregistrat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu nr. __ din __”.	Se acceptă.
		3	Pe parcursul proiectului se va lua în considerare că la schimbarea unor cuvinte din conținutul textului unui act	Se acceptă.

¹ Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 200/2018, Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea prestatorilor de servicii de plată nebancați, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 202/2018, Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea caselor de schimb valutar și hotelurilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 201/2018.

			normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „cuvintelor” respective, iar la schimbarea unor cifre/semne și cuvinte din conținutul textului unui act normativ, pentru exprimarea corectă, se menționează despre substituirea „textului” respectiv.	
		4	La fel, atenționăm că completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului în cadrul prevederii acesteia.	Se acceptă.
		5	În tot textul proiectului numerele subpunctelor se vor indica cu utilizarea unei paranteze rotunde.	Se acceptă.
		6	La pct. 1) sbp. 4) între semnele citării se va indica și numărul de ordine al pct. 14 (observație valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).	Se acceptă.
		7	Nota informativă a proiectului urmează a fi completată cu argumente care va permite o înțelegere mai clară privind necesitatea și oportunitatea excepției privind intrării în vigoare a obligației ținerii în format electronic a Registrului privind persoanele fizice identificate, or, potrivit art. 71 alin.(4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se va ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau emis actul normativ	Se acceptă.
II. Obiecții și propuneri la punctele din proiect				

<p>Pct. 1 subpct. 2)</p> <p>La pct. 9, după cuvântul „politici” se completează cu textul „,metode, practici,”.</p>	<p>Asociația Bancilor din Moldova</p>	<p>8</p>	<p>Pct. 9, la propunerea de completare cu sintagma ”metode și practici”, propunem a se revizui poziția autorului din următoarele considerente. Însăși sintagma ”Program” nu reprezintă o reglementare internă, ci doar un document de politică internă. Respectiv, Programul poate face trimitere la careva dintre reglementări, nu însă și să le încorporeze. Suplimentar, obligarea băncii de a aproba un șir de reglementări interne separate (politici, proceduri, reguli, iar conform proiectului și ”metode și practici”) în același domeniu, reprezintă o povară inutilă. În context, intervenim respectuos asupra revizuirii redacției pct 9, de altfel și asupra restului Regulamentului prin prisma simplificării eșantionului reglementărilor necesare și acordării posibilității băncilor de aprobare a cerințelor respective printr-un singur document.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Amendamentul implementează noile prevederi ale Legii nr. 308/2017 introduse prin Legea nr. 66/2023. În particular, modificările art. 13 alin. (3) lit. a): ”<i>politici, metode, practici...</i>”.</p>
<p>Pct. 1 subpct. 3)</p> <p>La pct. 12:</p> <p>a) subpct.1):</p> <p>lit. e) se completează cu textul „, inclusiv cele cu funcții de conducere de rang superior”;</p> <p>se completează cu un nou subpunct cu următorul cuprins:</p> <p>„g¹) determinarea mecanismului de protecție a persoanelor responsabile de asigurarea conformității și a angajaților care raportează încălcări ale legislației</p>	<p>Asociația Bancilor din Moldova</p>	<p>9</p>	<p>Pct. 12, unde autorul propune la subpct.1) completarea cu un nou subpct g¹), ABM recomandă aplicarea aceleași abordări în ceea ce privește protejarea angajaților autorităților competente, astfel, considerându-se necesar a detalia mecanismele care ar putea fi implementate în acest sens.</p> <p>Conform Directivei (UE) 2019/1937 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2019-privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii, statele membre ar trebui să protejeze persoanele, inclusiv angajații, cum ar fi responsabilii cu protecția datelor și coordonatorii</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Mecanismul instituit prin Directiva (UE) 2019/1937 a fost transpus la nivelul legislației naționale prin Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate. Obiectul legii vizează raportările încălcărilor legii atât din cadrul entităților publice, cât și cele private, inclusiv cele care se referă la cadrul legal din domeniul: produse și piețe financiare, prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului (art. 1, 3 din lege).</p> <p>Amendamentul de la pct. 12 implementează alin. (4¹) al art. 13 din Legea nr. 308/2017 (introdus prin Legea nr. 66/2023).</p>

<p>privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;”.</p> <p>b) se completează cu un nou subpunct cu următorul cuprins: „8¹) proceduri și cerințe privind aplicarea măsurilor de precauție sporită la efectuarea tranzacțiilor clienților rezidenți cu prestatorii de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state;”</p> <p>c) la subpct. 10), după textul „tranzacțiile suspecte” se completează cu textul „de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, ori de nerespectare a legislației incidente în vigoare sau a procedurilor interne;”</p>			<p>funcției de conformitate în materie de combatere a spălării banilor și alți reprezentanți ai entității obligate, împotriva unor astfel de amenințări sau acțiuni ostile și pentru a furniza, în conformitate cu dreptul Uniunii și cel intern, în special cu Directiva (UE) 2019/1937, o protecție adecvată acestor persoane, în special în ceea ce privește dreptul acestora la protecția datelor lor cu caracter personal și drepturile lor la o protecție jurisdicțională efectivă și reprezentare efectivă</p>	
		10	<p>Totodată, la redacția proiectului unde se suplinesește pct.12 cu un nou subpct. 8¹), ABM propune completarea normelor cu mențiunea despre autoritatea care va furniza/publica lista prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state, sau cel puțin, sursele oficiale pe care s-ar putea baza entitățile raportoare.</p> <p>Suplimentar, propunem de a completa redacția cu specificarea persoanei fizice: proceduri și cerințe privind aplicarea măsurilor de precauție sporită la efectuarea tranzacțiilor clienților rezidenți (persoane fizice) cu prestatorii de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Obligația de identificare a prestatorilor autorizați îi revine entității raportoare. Conform practicii, o astfel de informație este accesibilă și poate fi verificată prin accesarea paginilor autorităților competente din alte state care au emis licența/autorizația, portalurilor web specializate sau paginilor prestatorilor.</p> <p>Posibilitatea de efectuare a tranzacțiilor cu prestatorii de servicii privind activele virtuale este aplicabilă clienților rezidenți, persoane fizice sau juridice.</p>
	Ministerul Justiției	11	<p>La sbp. 3) lit. a) cuvintele „se completează cu un nou subpunct” se va substitui cu textul „se completează cu litera g¹)”, iar la lit. b) cuvintele „un nou subpunct” se vor substitui cu textul „subpunctul 8¹)”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificări pe tot parcursul textului proiectului.</p>
<p>Pct. 1 sbpct. 9)</p> <p>La pct. 25:</p> <p>a) În propoziția introductivă, după cuvântul</p>	Asociația Bancilor din Moldova BC „MAIB” SA	12	<p>Pct 25, se propune excluderea subpct.5) și completarea Regulamentului nr.200/2018 cu norme prin care va fi stabilită aplicarea unor măsuri de precauție simplificate</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În conformitate cu pct.28 din Regulamentul BNM nr. 200/2018, operațiunile de schimb valutar în numerar cu persoanele fizice se realizează în conformitate cu cerințele Regulamentului nr. 201/2017 cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării</p>

<p>„aplică” se completează cu textul „, în funcție de risc,” iar textul „identificare a clienților, precum și a beneficiarilor efectivi” se substituie cu textul „precauție privind clienții”;</p> <p>b) la subpct. 1) cuvântul „până” se exclude;</p> <p>c) la subpct. 2) textul „300000” se substituie cu textul „200000”;</p> <p>d) la subpct. 5) textul „200000” se substituie cu textul „10000”;</p> <p>e) subpct 6 se abrogă.</p>		<p>privind clienții care efectuează tranzacțiile ocazionale de schimb valutar în numerar de mică valoare (care depășesc 10,000 MDL). Pentru astfel de operațiuni considerăm suficient de a aplica măsuri de precauție simplificate, prin obținerea datelor clientului din actul de identitate, cum ar fi: nume, prenume, cod personal. Chiar și în cadrul Raportului prudential ORD 3.28 ”Operațiunile clienților băncii”, ca date personale despre clientul care a efectuat tranzacția de schimb valutar în numerar sunt: numele prenume client, cod personal client.</p> <p>Propunerea derivă din conținutul art.8 al Legii nr.308/2017, unde la alin.(1) se listează cazurile de aplicare a măsurilor standard de precauție (lista nu include cazul efectuării operațiunii de schimb valutar în numerar), iar la alin.(8) al aceluiași articol este stabilit: „Prin derogare de la prevederile alin.(1) lit.b), operațiunea de schimb valutar în numerar cu o valoare care depășește 10000 de lei se efectuează cu prezentarea actelor de identitate, iar datele din acestea urmează a fi înregistrate de către unitatea de schimb valutar.”.</p> <p>Astfel, legiuitorul a stabilit expres că:</p> <ul style="list-style-type: none"> – la efectuarea operațiunilor de schimb valutar în numerar, nu se aplică măsurile standard de precauție, analogic altor situații enumerate la art.8 alin.(1) din Legea nr.308/2017; – la efectuarea operațiunilor de schimb valutar în numerar, unitatea de schimb valutar urmează să obțină actul de identitate al clientului și să asigure înregistrarea datelor din acesta (doar a 	<p>banilor și finanțării terorismului în activitatea caselor de schimb valutar. În acest sens, toate aspectele invocate urmează a fi reglementate de prevederile Regulamentului nr. 201/2018, inclusiv și cazurile în care poate fi acceptat pașaportul (a se vedea noul punct – 16¹ din Regulamentul 201/2018).</p> <p>Cu referire la inițiativa de modificare a art. 5 alin. (8), BNM, prin avizul său, a prezentat propuneri de modificare a proiectului în vederea stabilirii operațiunilor pentru care este necesară colectarea datelor de identitate și ale celor pentru care este necesară aplicarea măsurilor de precauție.</p> <p>De asemenea, Regulamentul 201/2018 a fost completat cu un nou punct – pct. 12¹, care stabilește măsurile de precauție simplificate – <i>datele de identificare</i>, pentru operațiunile care se încadrează în valoarea de la 10000 lei și până la 20000 lei. Corespunzător, Anexa 1 privind persoanele fizice identificate distinge datele care urmează a fi obținute și păstrate în cazul operațiunilor de la 10000 lei și până la 20000 lei, precum și pentru cele de peste 20000 lei.</p>
---	--	--	---

			<p>datelor din actul de identitate, nu și a altor informații prevăzute la pct.26 subpct.1) din Regulamentul nr.200/2018).</p> <p>Concomitent, propunem de prevăzut în textul Regulamentului posibilitatea acceptării pașaportului cetățeanului Republicii Moldova în calitate de act de identitate, pentru efectuarea operațiunilor de schimb valutar în numerar de mică valoare (care depășesc 10,000 MDL).</p> <p>Totodată, norma respectivă urmează a fi corelată cu prevederile proiectului de lege nr.287/2023 pentru modificarea art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în redacția finală. Asociația Bancilor din Moldova prin avizul său a optat pentru distingerea cazurilor pentru care operațiunile de schimb valutar se efectuează cu prezentarea buletinului de identitate și peste ce limită se aplică măsurile de precauție.</p> <p>Astfel, având în vedere specificul țării în partea ce ține de nivelul remitenților se propune analiza oportunității majorării limitelor prevăzute la lit.b) pentru operațiunilor de schimb valutar în numerar, ținând cont că în celelalte cazuri vor fi colectate date din actele de identitate.</p>	
<p>Pct.1 sbpct. 10)</p> <p>Se completează cu un nou punct care va avea următorul cuprins:</p> <p>„25¹. În funcție de gradul de risc implicat, inclusiv ținând cont de tipul clientului, țară</p>	<p>Asociația Bancilor din Moldova BC „MAIB” SA</p>	13	<p>Pct 25¹, conform proiectului, autorul propune completarea cu un nou punct (25¹), unde recomandăm ca sintagma „relația de afaceri” să fie exclusă, iar sintagma „rețeaua de distribuție” să fie înlocuită cu sintagma „canalul de distribuție”. Propunerea se bazează pe faptul că, factorii care generează</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Pct.25¹ din proiect nu introduce prevederi noi, ci doar reiterează normele pct. 20, care se exclude. De asemenea, terminologia utilizată corespunde celei stabilite de Legea nr. 308/2017 – <i>relația de afaceri, rețeaua de distribuție</i> (art. 6 (4), art. 8 (3) a)). Menționăm că, potrivit R.10 FATF și a notei interpretative, relația de afaceri și circumstanțele acesteia face parte din categoria de riscuri privind clientul.</p>

(jurisdicție), relația de afaceri, produsul/serviciul oferit sau tranzacția efectuată, rețeaua de distribuție etc., banca aplică măsuri de precauție standard, de precauție simplificată sau sporită.”			riscuri sporite sunt: riscul clientului, riscul geografic, riscul produsului /serviciului /tranzacției și riscul canalului de distribuție (a se vedea Nota de interpretare la Recomandarea FATF nr.10; Articolul 13 (3), Anexa I la Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20.05.2015).	
Pct. 1 sbpct. 11) lit. c) La pct. 26:(...) c) subpct. 2: lit. i) va avea următorul cuprins: „scopul și natura relației de afaceri sau a tranzacției ocazionale (scopul inițierii relației de afaceri sau al efectuării tranzacției ocazionale, tipul produsului și serviciului solicitat, tipul tranzacțiilor, volumul activelor depuse, volumul și frecvența tranzacțiilor preconizate, potențiala durată a relației de afaceri;”.	Asociația Băncilor din Moldova	14	Pct 26, subpct 2), lit.i), atât pentru persoanele fizice cât și juridice se impun clarificări privind volumul activelor depuse (ce se consideră sumele planificate care vor fi depuse în conturile sale ca client? sau care sunt/ce reprezintă volumul de active depuse?). Totodată, la subpct.3, lit.f) - în vederea excluderii unor eventuale interpretări a prevederilor regulamentului, se solicită detalieri/explicații privind- ce anume urmează a fi colectat aferent “volumului activelor depuse ”, inclusiv la care dată/pentru care perioadă?	Se acceptă parțial. Textul de la pct. 26 lit. c) subpct. 2) lit. i) utilizează terminologia regăsită la art. 5 alin. (21) lit. d) – <i>volumul activelor depuse</i> . Totodată, pentru claritate textul urmează a fi modificat pentru a specifica că, inițial, la stabilirea relației de afaceri, este vorba despre volumul activelor planificate pentru a fi depuse. Aceeași modificare este aplicabilă și pentru pct. 26 alin. (1) lit. h) și alin. (3) lit. f).
		15	Complementar, pentru subpct. 2, lit. c) – considerăm oportun de a revizui referința la documentul în baza căruia urmează a fi obținute datele – or, situație în care, informația aferent entității poate fi preluată din registrele de stat, propunem a oferi posibilitatea entităților de a utiliza informația digitală/datele din registrele de stat, fără a fi necesar solicitarea, colectarea și stocarea nemijlocit a certificatului de înregistrare și/sau extrasul de la ASP, fiind asigurate datele din surse sigure și independente.	Nu se acceptă. Posibilitatea de verificare a datelor obținute de la client prin intermediul accesului direct la anumite baze de date, nu exclude obligația de obținere a datelor direct de la client, corelată cu obligația clientului de prezenta orice date solicitate (art. 5 alin. (5) din Legea nr. 308/2017), precum și cu obligația entității raportoare de a nu se baza exclusiv pe datele organului înregistrării de stat pentru a îndeplini cerințele referitoare la măsurile de precauție privind clienții (art. 14 alin. (8) din Legea nr. 308/2017).

<p>Pct. 1 sbpct. 11) lit. d)</p> <p>„La pct. 26 (...) d) subpct. 3: în propoziția introductivă, textul „persoanele care gestionează bunurile aflate sub administrare fiduciară (trust, fond de investiții, etc.)” se substituie cu textul „fiducii sau construcții juridice similare”;</p> <p>lit. f) va avea următorul cuprins: „scopul și natura relației de afaceri sau a tranzacției ocazionale (scopul inițierii relației de afaceri sau al efectuării tranzacției ocazionale, tipul produsului și serviciului solicitat, tipul tranzacțiilor, volumul activelor depuse, volumul și frecvența tranzacțiilor preconizate, potențiala durată a relației de afaceri;”.</p>	<p>Banca de Finanțe și Comerț S.A.</p>	<p>16</p>	<p>Conform prevederilor art. 5 alin. (2¹) al Legii 308/2017:</p> <p>La evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin unul dintre următorii factori:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) scopul inițierii relației de afaceri sau al efectuării unei tranzacții ocazionale; b) tipul serviciilor solicitate; c) destinația plății; d) volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client; e) frecvența tranzacțiilor și potențiala durată a relației de afaceri. <p>Din textul articolului al Legii sunt stabilite factorii pentru evaluarea scopului și naturii relației de afaceri cu obligarea entităților raportoare de a baza pe " cel puțin unul dintre factori".</p> <p>Totodată textul propus în lit f) pct. 26 al Regulamentului 200/2018 obligă băncile de a lua în considerație toți factorii enumerați. Ținem să menționăm că factorul "potențiala durată a relației de afacerii" este un factor relativ, a cărui valoare nu poate fi predeterminată în toate cazurile la stabilirea unei relații de afaceri.</p> <p>Propunerea: De a utiliza interpretarea folosită în art. 5 alin (2¹) al Legii 308/2017.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Art. 5 alin. (2¹) din Legea nr. 308/2017 nu stabilește obligația de a evalua doar un singur factor, însă toți factorii relevanți pentru evaluarea relației de afaceri sau a tranzacției ocazionale, care îi va permite entității să realizeze o evaluare corectă a <i>scopului și a naturii dorite</i> a acesteia. În aceeași ordine de idei, modificările de la pct. 26 din proiect exemplifică factorii, în mod neexhaustiv, care ar putea facilita această evaluare.</p>
--	--	-----------	---	---

<p>Pct. 1) subpct. 13)</p> <p>La pct. 28, textele „caselor” și „și hotelurilor” se exclud.</p>	<p>Asociația Bancilor din Moldova BC „MAIB” SA</p>	<p>17</p>	<p>Pct. 28 se propune a ajusta denumirea Regulamentului nr.201/2018 conform modificărilor stabilite la pct. 3 subpct.1) din proiect: Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea unităților de schimb valutar.</p>	<p>Se acceptă. Pct. 1) subpct. 13) va avea următorul cuprins: La pct. 28, cuvântul „caselor” se substituie cu cuvântul „unităților”, iar cuvintele „și hotelurilor” se exclud.</p>
<p>Pct. 1) subpct. 14)</p> <p>14) La pct. 30, textul „La identificarea beneficiarului efectiv banca va ține cont de criteriile de identificare descrise în Anexă.” se substituie cu textul „La identificarea beneficiarului efectiv al persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial), organizațiilor necomerciale, al fiduciilor sau construcțiilor juridice similare sau al altor tipuri de persoane juridice (inclusiv care administrează și distribuie fonduri), banca va ține cont de criteriile de identificare stabilite la art. 52 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și de Ghidul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind identificarea beneficiarului efectiv.”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>18</p>	<p>La sbp. 14) cuvintele „și de Ghidul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind identificarea beneficiarului efectiv” se vor omite, întrucât ghidul nu reprezintă un act normativ (obiecție valabilă și pentru pct. 2 sbp. 11)).</p>	<p>Nu se acceptă. În conformitate cu art. 37 alin. (10) din Legea nr. 308/2017, Serviciu adoptă acte, regulamente și ghiduri, necesare pentru executarea Legii. În acest sens, Serviciu a aprobat importante Ghiduri, cum ar fi, cel privind identificarea și monitorizarea persoanelor supuse politic (Ordinul nr. 23/2023), cel privind identificarea tranzacțiilor și activităților suspecte de spălarea banilor și finanțarea terorismului (Ordinul nr. 15/2023 și 16/2023). Acestea, chiar dacă nu reprezintă acte cu caracter obligatoriu, stabilesc recomandări esențiale pentru aplicarea și executarea corectă a Legii nr. 308/2017 și a actelor subordonate acesteia.</p>
<p>Pct. 1) sbpct. 15)</p> <p>La pct. 35: a) în partea introdactivă, prima</p>	<p>Asociația Bancilor din Moldova</p>	<p>19</p>	<p>Pct. 35 Considerând posibilitatea obținerii datelor din registrele publice, se propune a fi oferită posibilitatea utilizării exclusiv a datelor din registrele de stat – context în care să</p>	<p>Nu se acceptă. Modificarea are scop mai mult tehnic - de a clarifica că <i>datele și informațiile</i> indicate în redacția actuală a pct. 35, la sfârșitul primei propoziții, de asemenea, urmează a fi obținute din surse sigure și independente.</p>

<p>propoziție va avea următorul cuprins: „În vederea verificării informației prezentate la identificarea clienților și a beneficiarilor efectivi, banca utilizează documente, date și informații obținute din surse sigure și independente.”;</p> <p>b) la subpct. 3), în partea introductivă, textul „persoanele care gestionează bunurile aflate sub administrare fiduciară (trust, fond de investiții și alte tipuri de aranjamente)” se substituie cu textul „fiducii sau construcții juridice similare”.</p>			<p>fie parafrazat amendamentul dat – “banca utilizează documente și/sau date și/sau informații obținute din surse sigure și independente”.</p> <p>Complementar, referitor la prevederea “act oficial neexpirat, care include o fotografie a titularului” - în contextul identificării prin intermediul mijloacelor electronice – se prezumă oricum asigurarea la dosar a unei copii al actului oficial neexpirat, care include o fotografie a titularului? În calitate de sursă alternativă de act – preluarea datelor, inclusiv a fotografiei (pozei) din actul de identitate din Registrul persoanelor fizice – s-ar încadra în prevederile punctului respectiv?</p>	<p>Redacția actuală a pct. 35 subpt. 1) lit. a) are un sens larg, astfel încât orice act de identitate emis de o autoritate străină, care îndeplinește condițiile: act oficial neexpirat, include o fotografie, etc., poate fi acceptat pentru identificarea clientului cetățean străin.</p>
	BC „MAIB” SA	20	<p>Propunem ca pct.35 subpct. 1) lit. a) să fie completat aferent suplinirii listei de acte emise de către autoritățile din statele membre ale Uniunii Europene posibile de acceptat în procesul de aplicare a măsurilor de precauție în special pentru clienții și beneficiarii efectivi care traversează frontiera Republicii Moldova în baza actelor de identitate interne emise de autoritățile din statele membre UE, situație reglementată prin Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea listei documentelor de călătorie acceptate pentru traversarea de către străini a frontierei de stat a Republicii Moldova nr. 765 din 18.09.2014.</p>	<p>Comentariu.</p> <p>Redacția actuală a pct. 35 subpt. 1) lit. a) are un sens larg, astfel încât orice act de identitate emis de o autoritate străină, care îndeplinește condițiile: act oficial neexpirat, include o fotografie, etc., poate fi acceptat pentru identificarea clientului cetățean străin.</p>
	Asociația Băncilor din Moldova	21	<p>La subpct. 1, lit.b) – sursa primară pentru a obține informația în cauză, ar fi un document oficial - în cazul în care, informația în cauză există în registrele de stat – considerăm oportun a include referință la modalitatea alternativă de obținere a confirmării</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Copia datelor de identitate din registrul persoanelor fizice nu reprezintă actul oficial neexpirat. Respectiv, acestea pot fi utilizate doar pentru verificarea informației obținute în baza actului oficial. Aceste prevederi implementează cerința art. 5 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 308/2017, care stabilește obligația de a realiza identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de</p>

			<p>respective, fără a fi limitări la preluări exclusiv din documente pe suport hârtie.</p> <p>La subpct. 1, lit.c) – suplimentar confirmării de către o persoană autorizată pentru confirmarea validității documentelor, se propune a fi referința ca și sursă alternativă de verificare, fiind inclusă următoarea opțiune “sau dintr-o sursă sigură și independentă (de ex. sursa guvernamentală)”</p>	<p><i>identitate</i> și nu în baza datelor privind identitatea dintr-un registru.</p> <p>Textul pct. 35 prevede deja o astfel de posibilitate la lit. g) – <i>verificarea informației prin utilizarea bazelor de date publice, private sau alte surse sigure și independente.</i></p>
		22	<p>La subpct 2, lit.d) - Propunem a revizui limitarea la rapoarte financiare / situația/informații financiare (corelată prevederilor art 27. 2 d)), din surse sigure și independende – în asemenea circumstanțe s-ar încadra – rapoartele financiare, rapoartele auditate aferent situațiilor financiare, datele furnizate de autoritățile competente.</p>	<p>Comentariu.</p> <p>În conformitate cu pct. 35, inclusiv cerințele alin. (2), entitatea poate utiliza orice metode/ documente corespunzătoare, în funcție de risc, care asigură veridicitatea informației. Modalitățile enunțate de alin. (2) nu au un caracter exhaustiv.</p>
<p>Pct. 1 sbpct. 17)</p> <p>La pct. 38, textul „În cazul în care clientul nu se prezintă personal la identificare, banca solicită informațiile și documentele necesare ținând cont de prevederile pct.58.” se substituie cu textul „În cazul identificării și verificării identității clientului la distanță, banca solicită și obține informațiile și documentele necesare în conformitate cu Regulamentul privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul</p>	<p>Asociația Bancilor din Moldova BC „MAIB” SA</p>	23	<p>Pct. 38 face referință la Regulamentul privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice.</p> <p><i>Se remarcă că</i> - până în prezent, actul normativ la care se face referință în norma menționată, nu a fost publicat/comunicat sau transmis băncilor spre examinare. Astfel, la momentul actual este imposibil a ne expune pe marginea listei de documente și informații pe care băncile trebuie să le solicite și să obțină în cazul identificării clienților prin intermediul mijloacelor electronice.</p> <p>De asemenea, considerăm absolut necesar a include în proiectul Regulamentului menționat a normelor</p>	<p>Precizare.</p> <p>Proiectul Regulamentului privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice a fost plasat pe pagina web a BNM pentru consultare publică.</p>

<p>mijloacelor electronice.”.</p>			<p>care vor stabili cerințele aferente semnării de către client a documentelor prezentate băncii, în primul rând a chestionarului clientului. Or, în contextul tendinței digitalizării proceselor, inclusiv a procesului de identificare și verificare a identității clienților, se propune spre revizuire posibilitatea acceptării diferitor opțiunii de semnare a documentelor, care vor fi echivalate cu semnătura olografă și vor avea aceeași valoare juridică.</p> <p>Astfel, conform prevederilor art.318 din Codul Civil al RM:</p> <p>”(1) Actul juridic scris/autentic are formă electronică dacă se cuprinde într-un document electronic care întrunește condițiile legii.</p> <p>(2) Tipurile de semnături electronice care pot fi aplicate unui document electronic, gradul de protecție al fiecărui tip și valoarea lui juridică sînt determinate de lege.</p> <p>(3) Actul juridic scris se încheie în formă electronică dacă este semnat cu semnătura electronică avansată calificată a persoanei care încheie actul, dacă acordul părților sau legea nu prevede cerința de utilizare a unui alt tip de semnătură electronică.”</p> <p>Noțiunea de document electronic este reglementată de Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr.124/2022, care la art.2 prevede: ”document electronic – conținut în formă electronică, în special sub formă de text ori de înregistrare sonoră, vizuală sau audiovizuală, căruia i-a fost aplicată semnătura electronică sau sigiliul electronic.”.</p>	
-----------------------------------	--	--	---	--

		<p>Totodată, alin. (3) al art.318 CC prevede că alte legi speciale pot stabili și alte tipuri de semnătură electronică sau părțile pot prevedea printr-un acord și alte tipuri/mijloace de semnare a actelor juridice.</p> <p>În continuare, art.319 CC reglementează actul juridic încheiat prin mijloace electronice, potrivit căruia:</p> <p>”(1) În cazul în care actul juridic este încheiat prin utilizarea oricărui mijloc electronic, iar persoana nu l-a încheiat prin semnătura electronică prevăzută la art. 318 alin. (3), se prezumă că consimțământul este al acelei persoane pînă cînd ea nu contestă existența lui.</p> <p>(2) Persoana nu poate contesta existența consimțământului doar pe motiv că el a fost transmis printr-un mijloc electronic dacă ea a acceptat utilizarea acelui mijloc electronic printr-un act juridic încheiat anterior.</p> <p>(3) În scopul demonstrării existenței consimțământului contestat conform alin. (1), persoana interesată poate să invoce orice mijloc de probă, afară de proba cu martori.</p> <p>(4) Faptul că actul juridic încheiat conform prezentului articol nu este echivalent cu un act juridic în formă scrisă nu împiedică invocarea clauzelor în formă textuală consimțite de părțile actului.”</p> <p>Din normele citate supra, deducem că părțile pot stabili prin acordul lor și alte modalități sau mijloace electronice de încheiere a actelor juridice.</p> <p>Astfel, având în vedere că părțile pot negocia diverse tipuri de mijloace electronice de încheiere a actelor</p>	
--	--	---	--

			<p>juridice, propunem ca Regulamentul să nu limiteze tipurile de mijloace electronice prin care pot fi încheiate actele juridice în relația dintre părți. Solicităm respectuos inițierea consultării publice a proiectului de Regulament, la care se face referință la pct. 1 subpct. 17) din proiectul Hotărârii.</p> <p>Complementar, se propune de a indica mai multe detalii sau completarea cu următorul text ” în conformitate cu art 51, pct 2 din Legea Nr.308 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.</p>	
	Ministerul Justiției	24	La sbp. 17), se va indica nemijlocit actul normativ al Băncii Naționale a Moldovei prin care s-a aprobat Regulamentul privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților. Obiecția dată este valabilă și pentru pct. 2 sbp. 13).	Se acceptă. În dependență de procesul de consultare publică a proiectului de Regulament privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice și cel de definitivare prezentului proiect, se va opta fie pentru indicarea expresă a nr. actului, fie pentru inserarea unei referințe generice la cerințele stabilite de BNM în acest domeniu.
Pct. 1 sbpct. 19) La pct. 47, după textul „conturi pe nume fictive,” se completează cu textul „casete de siguranță anonime, carnete de economii anonime, nu va emite și accepta plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime,”.	Asociația Bancilor din Moldova	25	Pct. 47, se solicită excluderea frazei “și acceptă plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime”. Solicitarea de excludere derivă din considerente tehnice, or, banca acceptantă nu poate implementa asemenea funcționale la bancomate, context în care băncile nu dețin informații cu privire la tipul produsului cardului și dacă acesta este anonim sau nu. Astfel, solicităm să fie exclusă fraza cu privire la acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime.	Nu se acceptă. Modificarea implementează noile prevederi ale art. 5 alin. (4) al Legii nr. 308/2017 introduse prin Legea nr. 66/2023.
	BC „Procredit Bank” SA	26	Banca solicită excluderea frazei “și accepta plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime”.	Nu se acceptă. A se vedea comentariul de mai sus.

			Argumentare: Din punct de vedere tehnic, banca acceptantă nu poate implementa astfel de funcțional la bancomate. Pentru că banca nu deține informații cu privire la tipul produsului cardului și dacă acesta este anonim sau nu. Astfel, solicităm să fie exclusă fraza cu privire la acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime. Totodată, în eventualitatea existenței acestei posibilități, propunem reprezentanților autorităților autorizate de a solicita companiilor VISA/Mastercard să blocheze la nivel de țară (Republica Moldova) acceptarea cardurilor preplătite anonime	
Pct. 1 sbpct. 20) Se completează cu un nou punct care va avea următorul cuprins: „47 ¹ . Banca nu va deschide și ține conturi pentru/ la prestatorii de servicii privind activele virtuale din alte state, precum și conturi clienților nerezidenți în scopul efectuării tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state.”.	Asociația Bancilor din Moldova	27	Pct. 47 ¹ (propus spre adăugare de către autor) nu este explicit cum vor fi asigurat la modul practic de către bănci aceste restricții? față de nerezidenți, care ar putea efectua plăți în adresa unui prestator de servicii privind activele virtuale, în regim automatizat ?	Nu se acceptă. Textul implementează limitările stabilite de art. 5 alin. (4 ¹) și (4 ²) din Legea nr. 308/2017. Modul practic neadmitere a interdicțiilor date urmează a fi stabilit de entitate. Pentru neadmiterea deschiderii conturilor în situațiile indicate, este esențială aplicarea corectă a măsurilor de precauție, în special, în ceea ce privește înțelegerea scopului și a naturii relației de afaceri, stabilirea genului de activitate, etc. În ceea ce privește tranzacțiile clienților nerezidenți în adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale, acestea urmează a fi identificate în procesul de monitorizare a tranzacțiilor și a relației de afaceri.
Pct. 1 sbpct. 21) La pct. 48: a) subpct. 1) se completează cu textul „, inclusiv privind măsurile de precauție privind clienții și de păstrare a datelor.”;	Banca de Finanțe și Comerț S.A.	28	Conform proiectului de modificare al punctului 48, rezulta că. punctul va fi în forma următoare: 48. Banca poate să recurgă la informația care aparține persoanelor terțe, pentru a realiza măsurile prevăzute la pct.25, 26, 27, 29, 34 și 35, în următoarele condiții: 1) persoanele terțe reprezintă entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin.(1)	Comentariu. Modificarea asigură implementarea prevederilor art. 10 alin. (2) lit. c) din Legea nr. 308/2017 - <i>îndeplinesc cerințe similare celor prevăzute de prezenta lege, inclusiv măsuri de precauție privind clienții și de păstrare a datelor.</i> Acestea prevederi doar evidențiază aspectele importante din cerințele obligatorii pentru entitățile terțe și trebuie să fie echivalente (similare) cu cele stabilite de Legea nr. 308/2017. Aceste mențiuni sunt importante pentru conformitatea tehnică cu standardele internaționale, i.e. Recomandarea FATF nr. 17, criteriul 17.1 (c)

			<p>din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, rezidente sau cele similare situate într-o altă țară (jurisdicție), care sunt supravegheate adecvat și îndeplinesc cerințe similare celor prevăzute de Legea nr.308/2017, și, <u>inclusiv privind măsurile de precauție privind clienții și de păstrare a datelor</u>.</p> <p>Sensul paragrafului, ținând cont de fraza adăugată nu este clar.</p>	
<p>Pct. 1 sbpct. 22) Pct. 48¹ subpct. 2) se completează cu textul „ , inclusiv datele obținute prin intermediul mijloacelor electronice”.</p>	<p>Asociația Bancilor din Moldova</p>	<p>29</p>	<p>Pct. 48¹ Propunem completarea normei cu obligația persoanelor terțe de prezentare imediată a informațiilor solicitate. Prin procedurile sale interne băncile se pot asigura că solicită imediat, însă nu poate asigura obținerea imediată, având în vedere că lipsește obligația persoanelor terțe de a prezenta imediat toate informațiile, necesare, copiile datelor de identificare și alte documente.</p> <p><i>Complementar</i>, cu referire la secțiunea 4-a ”Informația obținută de la persoanele terțe” din Capitolul V, propunem să fie prevăzute pârghii suplimentare pentru ca această abordare să funcționeze adecvat scopului, de ex. cooperarea națională interbancară în baza unor acorduri specifice care să permită băncilor solicitarea/expedierea informației aferente aplicării măsurilor de precauție privind clienții.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Cerința vizează asigurarea obligatorie că aceste date pot fi obținute imediat. Prin urmare, imposibilitatea asigurării acestei cerințe va duce la imposibilitatea recurgerii la entitatea terță pentru aplicarea măsurilor de precauție și va trebui singură să le aplice. Cerința corespunde standardelor internaționale – Recomandarea FATF nr. 17, criteriul 17.1 (a). Având în vedere că execuția de către partea terță implică transferul datelor personale, solicitarea/ transferul de date personale trebuie realizată doar cu acordul persoanei vizate.</p>
<p>Pct. 1 sbpct. 24) La pct. 55: a) subpct. 3) se completează cu textul „ , cu excepția clienților identificați prin aplicarea mijloacelor</p>	<p>Asociația Bancilor din Moldova</p>	<p>30</p>	<p>Pct. 55, subpct.3 – luând în considerație mențiunea precum că identificarea clienților prin aplicarea mijloacelor electronice, nu este un factor de risc – prezumă implicit precum că față de clienții în raport cu</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nivelul de risc al clientului/ relației de afaceri – scăzut, mediu, ridicat, depinde de alte circumstanțe/ factori relevanți, cum ar fi, scopul și natura relației, tipul serviciului, genul de activitate al clientului, etc. Prin urmare, specificarea propusă, care corespunde modificărilor recente ale Legii nr. 308/2017 de la art. 8, semnifică</p>

<p>electronice”;</p> <p>b) la subpct. 16), textele „bancare” și „bancară” se exclud;</p> <p>c) se completează cu un nou subpunct care va avea următorul cuprins: „16¹) clienții și tranzacțiile efectuate în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizată în alte state;”.</p>			<p>care entitatea raportoare urmează să intre în relație – acest criteriu (canalul) – urmează a fi catalogat ca fiind unul cu risc scăzut/mediu.</p>	<p>doar că stabilirea relației de afaceri la distanță nu reprezintă o circumstanță care în mod automat va determina riscul sporit.</p> <p>Determinarea gradului de risc (scăzut, mediu sau ridicat) va fi realizată după evaluarea tuturor circumstanțelor specifice clientului/relației de afaceri.</p>
<p>Pct. 1 sbpct. 25)</p> <p>La pct. 57:</p> <p>a) subpct. 1), după textul „despre client” se completează cu textul „și beneficiarul efectiv”;</p> <p>b) subpct. 3), după textul „sursa bunurilor” se completează cu textul „clientului, ale beneficiarului efectiv”;</p> <p>c) subpct. 6), cuvântul „timpului” se substituie cu textul „a frecvenței”.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>31</p>	<p>Pct 57, la măsurile de precauție sporită aplicate de bancă nu este clar ce anume se subînțelege prin volumul activelor în cazul beneficiarului efectiv, complementar – prin includerea referinței la “beneficiarul efectiv” – se prezumă precum că informația stipulată în paranteze ? precum genul de activitate, volumul activelor, cifra de afaceri și alte date publice?</p> <p>La subpct 3 – se prezumă precum că în cazul unei relații de afaceri cu o entitate față de care urmează a fi aplicate măsuri de precauție sporită – urmează a fi obținute informații și documente, care ar confirma sursa bunurilor beneficiarilor efectivi ? fără a ne limita la client (persoana juridică).</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>La pct. 57 sbpct. 1) referința la <i>beneficiarul efectiv</i> implică obținerea de informații suplimentare despre acesta, în contextul aplicării măsurilor de precauție sporită. Modificarea implementează noile prevederi ale art. 8 (2) a) din Legea nr. 308/2017, introduse prin Legea nr. 66/2023. Referința la beneficiarul efectiv de la subpct. 3 se va exclude.</p>
<p>Pct. 1 sbpct. 26)</p> <p>„Pct. 58 va avea următorul cuprins: „58. În relațiile de afaceri cu clienții rezidenți care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizată în alte state, banca:</p>	<p>BC „Energbank” S.A.</p>	<p>32</p>	<p><i>Cu referire la pct. 58 subpunct. 1):</i> Considerăm oportun indicarea expresă a grupei de conturi care vor fi folosite pentru deschiderea conturilor speciale, pentru clienții rezidenți, care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizată în alte state. În caz contrar, băncile vor întâlni dificultăți la punere în aplicare a noii</p>	<p>Comentariu. După cum a fost explicat în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de modificare a Legii nr. 308/2017 (adoptat prin Legea nr. 66/2023), planul de conturi permite entităților raportoare să stabilească în nomenclatorul intern un cont analitic, care poate fi destinat pentru evidența operațiunilor efectuate în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale. Totodată, a fost inițiat procesul de modificare a planului de conturi în vederea completării acestuia cu un cont special destinat tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizată în alte state.</p>

<p>1) deschide conturi speciale pentru clienții rezidenți pentru efectuarea acestor tipuri de tranzacții;</p> <p>2) nu admite efectuarea tranzacțiilor cu un volum ce depășește cumulativ echivalentul a 50000 de lei pe parcursul unei luni pentru fiecare client rezident în parte;</p> <p>3) nu admite efectuarea tranzacțiilor ocazionale de acest tip;</p> <p>4) implementează soluții IT specializate în scopul monitorizării sporite a acestor tipuri de tranzacții, inclusiv pentru stabilirea sursei bunurilor implicate și asigurarea trasabilității tranzacțiilor.””</p>		reglementări.		
		33	<p><i>Cu referire la pct. 58 subpunct. 3):</i></p> <p>Considerăm relevant indicarea expresă a criteriilor care urmează a fi luate în considerare de bănci la identificarea unei tranzacții drept ocazionale prin prisma operațiunilor cu activele virtuale ale clienților rezidenți</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Legea nr. 308/2017 definește la art.3 noțiunea de <i>tranzacție ocazională</i>, care presupune o <i>tranzacție realizată printr-o singură operațiune sau mai multe operațiuni, de către una sau mai multe persoane fizice sau juridice, în lipsa unei relații de afaceri cu entitatea raportoare</i>. Prin urmare, conform cerințelor Legii nr. 308/2017 și ale proiectului, rezidenții care nu o relație de afaceri cu entitatea raportoare (nu sunt clienți), nu pot efectua tranzacții ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale.</p>
		34	<p><i>Cu referire la pct. 58 subpunct. 4):</i></p> <p>Prevederea în cauză trezește îngrijorări pentru băncile care nu dispun de propriul centru de procesare, având în vedere că tranzacțiile efectuate prin intermediul cardurilor de plată de clienții rezidenți în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, pot fi identificate de bănci post-factum. În acest sens, considerăm oportun de a indica modul de aplicare al aliniatului dat pentru băncile ce nu dispun de propriile centre de procesare.</p>	<p>Comentariu.</p> <p>Implementarea soluțiilor IT în scopul monitorizării sporite a tranzacțiilor din/în adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale se realizează independent de utilizarea centrelor de procesare a tranzacțiilor efectuate prin intermediul cardurilor de plată.</p>
Asociația Băncilor din Moldova	35	<p>Pct 58 Se solicită clarificări referitor la noțiunea “conturi speciale”- ce fel de conturi, ce includ acestea, iar în dependență de clarificări băncile vor lua decizia în vederea acțiunilor necesare posibile de a fi întreprinse, or redacția actuală nu este deloc explicită -care sunt conturile speciale pentru clienții rezidenți pentru efectuarea tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state,- care sunt aceste conturi speciale, care poate fi modalitatea de identificare și pentru a implementa soluții IT care pot fi criterii inclusiv cum se va reuși identificarea acestora, inclusiv,</p>	<p>Comentariu.</p> <p>După cum a fost explicat în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de modificare a Legii nr. 308/2017 (adoptat prin Legea nr. 66/2023), planul de conturi permite entităților raportoare să stabilească în nomenclatorul intern un cont analitic, care poate fi destinat pentru evidența operațiunilor efectuate în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale. Totodată, a fost inițiat procesul de modificare a planului de conturi în vederea completării acestuia cu un cont special destinat tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state.</p> <p>În ceea ce privește tranzacțiile ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale, remarcăm că Legea nr. 308/2017 definește la art.3 noțiunea de <i>tranzacție ocazională</i>, care presupune o <i>tranzacție realizată printr-o singură operațiune sau mai multe operațiuni, de către una sau mai multe persoane fizice sau juridice, în lipsa unei relații de afaceri cu entitatea raportoare</i>. Prin</p>	

			<p>a. procedura de deschidere a conturilor, pentru clienții rezidenți, care efectuează tranzacții în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, în special grupa de conturi, care urmează să fie folosită pentru deschiderea conturilor speciale;</p> <p>b. care tipuri de tranzacții cad sub incidența tranzacțiilor ocazionale prin prisma operațiunilor cu activele virtuale ale clienților rezidenți;</p> <p>c. modalitatea de implementare a soluțiilor IT, având în vedere că băncile nu dispun de propriul centru de procesare, iar tranzacțiile efectuate prin intermediul cardurilor de plată de clienții rezidenți în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale autorizați în alte state, pot fi identificate de Bancă post-factum.</p>	<p>urmare, conform cerințelor Legii nr. 308/2017 și ale proiectului, rezidenții care nu o relație de afaceri cu entitatea raportoare (nu sunt clienți), nu pot efectua tranzacții ocazionale în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale.</p> <p>Implementarea soluțiilor IT în scopul monitorizării sporite a tranzacțiilor din/în adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale se realizează independent de utilizarea centrelor de procesare a tranzacțiilor efectuate prin intermediul cardurilor de plată.</p>
	Ministerul Justiției	36	La sbp. 26), ce vizează redacția nouă a pct. 58, conținutul sbp. 3) prezintă neclaritate și urmează a fi precizat în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 308/2017, în special, se referă la cuvintele „de acest tip”.	Se acceptă. Textul pct. 58 a fost modificat în modul corespunzător.
Pct. 1) subpct. 28): Se completează cu un nou punct care va avea următorul cuprins: „61. În relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu persoanele expuse politic, cu membrii de familie ai persoanelor expuse politic și cu persoanele cunoscute ca fiind asociați apropiați ai persoanelor expuse politic, banca aplică măsurile de	Ministerul Justiției	37	La sbp. 28), atenționăm că în cazul în care se exclude integral textul unei părți (cărți), unui titlu, capitol, unei secțiuni, unui articol/punct, alineat/subpunct sau al subdiviziunii acestuia, numerotarea lor nu se transmite altor elemente structurale. Renumerotarea nu se admite nici în cazul completării actului normativ cu noi elemente structurale, caz înc are noile elemente structurale preiau numărul articolului, alineatului, punctului, subpunctului, capitolului,	Se acceptă. Pct. 1 subpct. 28) va avea următorul cuprins: 28) Se completează cu punctul 60 ¹ care va avea următorul cuprins: „60 ¹ . În relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu persoanele expuse politic, cu membrii de familie ai persoanelor expuse politic și cu persoanele cunoscute ca fiind asociați apropiați ai persoanelor expuse politic, banca aplică măsurile de precauție sporită prevăzute la pct. 60 pentru o perioadă de 12 luni de la încetarea exercitării funcției publice importante la nivel național sau internațional. După expirarea acestei perioade, în baza unei evaluări a riscului care determină dacă persoana respectivă mai prezintă sau nu riscuri aferente persoanelor expuse politic, banca aplică măsurile de precauție în funcție de riscul identificat.”.

<p>precauție sporită prevăzute la pct. 60 pentru o perioadă de 12 luni de la încetarea exercitării funcției publice importante la nivel național sau internațional. După expirarea acestei perioade, în baza unei evaluări a riscului care determină dacă persoana respectivă mai prezintă sau nu riscuri aferente persoanelor expuse politic, banca aplică măsurile de precauție în funcție de riscul identificat.”.</p>			<p>etc după care acesta urmează, cu atribuirea indicilor numerici corespunzători. În acest context, urmează a fi revizuită integral numerotarea (obiecție valabilă și pentru alte cazuri similare).</p>	
<p>Pct. 1) subpct. 29): Pct. 62 va avea următorul cuprins: „62. În relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și instituțiile financiare din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/monitorizare de FATF, pe lângă măsurile de precauție sporită prevăzute de prezentul capitol, banca aplică suplimentar, în conformitate cu acțiunile solicitate de FATF și în dependență de risc, una sau mai multe din următoarele măsuri: 1) limitarea desfășurării relației de afaceri sau efectuării tranzacțiilor în/din țara (jurisdicția) cu risc sporit sau cu persoane din această țară (jurisdicție) ori, după caz, încetarea acestora; 2) evaluarea, modificarea sau, după caz, încetarea</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>38</p>	<p>La sbp. 29) și alte cazuri similare cuvintele „în dependență de” se vor substitui cu cuvintele „în funcție de”, pentru a asigura o formulare conformă normelor limbii literare.</p>	<p>Se acceptă.</p>

relației cu instituția corespondentă din țara (jurisdicția) cu risc sporit; 3) efectuarea auditului extern pentru sucursalele băncii situate în țările (jurisdicțiile) în cauză și, după caz, închiderea acestora.”.				
Pct. 1 sbpct. 30) Pct. 62 ¹ va avea următorul cuprins: „62 ¹ . Măsurile prevăzute la pct.62, precum și alte măsuri de precauție sporită, urmează a fi aplicate și în cazul în care acestea sunt solicitate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau de autoritatea de supraveghere.”.	Asociația Bancilor din Moldova BC „MAIB” SA	39	Pct. 62 ¹ se propune ca sintagma „autoritatea de supraveghere” să fie înlocuită cu sintagma „Banca Națională a Moldovei”.	Se acceptă.
Pct. 1 sbpct. 34) La pct. 87: a) după textul „beneficiarii efectivi,” se completează cu textul „informațiile obținute prin intermediul mijloacelor electronice în cadrul procesului de identificare și verificare a identității clientului la distanță.”; b) textul „pe o perioadă de 5 ani după terminarea acesteia sau după data efectuării tranzacțiilor ocazionale și transferurilor de mijloace bănești, iar ulterior până la 5 ani în format electronic.” se substituie cu textul „pe o perioadă de 5 ani de la încetarea acesteia sau de la data efectuării tranzacției ocazionale.”.	Asociația Bancilor din Moldova	40	Pct 87 – din moment ce urmează a fi asigurată posibilitatea intrării în relație și identificarea clientului prin mijloace electronice, referința la “documente” ar urma a fi condiționată de modalitatea de obținere a acestora.	Comentariu. Proiectul Regulamentului privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice a fost plasat pe pagina web a BNM pentru consultare publică. Prin urmare, cerințele și documentele necesare, precum și modalitatea de obținere ale acestora vor fi reglementate de noul act.

Pct. 2 sbpct 2)	„Qiwi-M” SRL	41	Cuvântul ”banca,, la orice formă gramaticală de substituit cu ”prestatorul,, la forma gramaticală corespunzătoare.	Se acceptă.
	Î.S. Poșta Moldovei	42	Cuvântul „băncii” de substituit cu cuvântul „prestatorului”.	Se acceptă.
	„Paynet Services” SRL	43	Cuvântul „băncii/banca” a substitui cu cuvântul „Prestatorului/Prestatorul”	Se acceptă.
Pct. 2 sbpct 3) „La pct.11: a) subpct. 1): Se completează cu lit. e1) care va avea următorul cuprins: „e1) determinarea mecanismului de protecție a persoanelor responsabile de asigurarea conformității și a angajaților care raportează încălcări ale legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;”	„MOLDCELL” S.A.	44	Art. 12 alin. (2) din Legea nr.308 stabilește că acestea se aproba de org. cu funcții de supraveghere <i>(2) Entitatea raportoare, conform instrucțiunilor aprobate de către organele cu funcții de supraveghere, asigură protecția angajaților și altor persoane fizice care nu sînt angajate în cadrul entității raportoare, dar care participă la gestiunea și activitatea acesteia, de orice amenințare sau acțiune ostilă în legătură cu furnizarea informației în temeiul prezentei legi.</i> Aceste mecanisme/instrucțiuni urmează să fie aprobate de către organele cu funcții de supraveghere sau sau să fie elaborate în baza instrucțiunilor aprobate de organele cu funcții de supraveghere	Comentariu. La 26 octombrie 2023 a intrat în vigoare Legea nr. 165/2023 (adoptată la 22.06.2023) privind avertizorii de integritate, care transpune prevederile Directivei (UE) 2019/1937 privind protecția persoanelor care raportează încălcări ale dreptului Uniunii. În acest sens, Legea nr. 165/2023 stabilește norme detaliate privind procedura de primire, examinare și soluționare a dezvăluirilor privind încălcările legislației, inclusiv în cadrul entităților private, drepturile și obligațiile persoanelor care efectuează astfel de dezvăluiri, măsurile de protecție a acestora, obligațiile angajatorilor, etc. În baza și în conformitate cu cerințele legii, entitățile raportoare (care au cel puțin 50 de angajați), urmează să instituie canale interne de raportare și să stabilească prin acte interne proceduri de dezvăluire a încălcărilor legii și proceduri de efectuare a acțiunilor subsecvente.

Pct. 2 sbpct 4) „La pct. 13, după textul „precum și,” se completează cu textul „după caz,” cuvântul „stabiliți” se substituie cu textul „adiționali identificați”. În a doua propoziție, după textul „finanțare a terorismului” se completează cu textul „sunt consemnate într-un raport de evaluare, care se”.”	„MOLDCELL” S.A.	45	În regulamentul nr.202 la pct. 12 se utilizează noțiunea de ” <i>administrator responsabil al prestatorului</i> ” Art. 6 alin. 1 din legea 308 se utilizează noțiunea de ”persoana cu funcție de conducere de rang superior <u>desemnată responsabilă de asigurarea conformității</u> <u>politicilor</u> și <u>procedurilor cu cerințele legale (nu administrator responsabil)</u> Considerăm necesar să se utilizeze aceleași noțiuni conform Legii nr. 308.	Se acceptă. În conformitate cu pct. 91 alin. (2) din Regulamentul nr. 202/2018, administratorul responsabil al prestatorului are deja semnificația de persoană cu funcție de rang superior, care, este responsabilă de asigurarea conformării programului prestatorului privind prevenirea și combaterea spălării banilor/ finanțării terorismului cu cerințele legislației. Prin urmare, propunerea este deja implementată.
	Î.S. Poșta Moldovei	46	Sintagma „sunt consemnate într-un raport de evaluare, care se” de substituit cu sintagma „sunt consemnate într-un raport de evaluare, care”	Se acceptă.
Pct. 2 sbpct 6) „15. În scopul implementării pct.13, prestatorul efectuează și actualizează evaluarea riscurilor în domeniul propriu de activitate, cel puțin anual o dată la 3 ani și după fiecare evaluare la necesitate, evaluarea a riscurilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului la nivel național sau, după caz, la identificarea criteriilor și factorilor de risc adiționali de către Banca, Națională a Moldovei și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Acest proces care presupune cel puțin:”.	„QIWI-M” SRL	47	Textul pct. 15 necesită a fi reformulat. Nu este clară periodicitatea și condițiile în care prestatorul trebuie să efectueze și / sau să actualizeze evaluarea riscurilor în domeniul propriu de activitate.	Se acceptă. Textul pct. a fost modificat. Evaluarea riscurilor urmează a fi realizată cel puțin anual, precum și după evaluarea națională a riscurilor, sau după evaluările sectoriale care identifică factori de risc adiționali.
	Î.S. Poșta Moldovei	48	Sintagma „cel puțin anual o dată la 3 ani” de substituit cu sintagma „cel puțin o dată la 3 ani”	Se acceptă. Textul pct. a fost modificat. Evaluarea riscurilor urmează a fi realizată cel puțin anual, precum și după evaluarea națională a riscurilor, sau după evaluările sectoriale care identifică factori de risc adiționali.
		49	Sintagma „evaluarea a riscurilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului” de substituit cu sintagma „evaluarea riscurilor de spălarea banilor și finanțarea a terorismului”.	Se acceptă.
	„Paynet Services” SRL	50	La p.15 propunem a se reformula textul primei propoziții, deoarece prezintă neclaritate aferent termenului de efectuare a evaluării riscurilor și acțiunile ce urmează după fiecare evaluare.	Se acceptă. Textul pct. a fost modificat. Evaluarea riscurilor urmează a fi realizată cel puțin anual, precum și după evaluarea națională a riscurilor, sau după evaluările sectoriale care identifică factori de risc adiționali.

Pct. 2 subpct 7) : Denumirea Secțiunii a 2-a va avea următorul text: „Măsuri de precauție privind clienții”.	Ministerul Justiției	51	În sbp. 7) se va indica capitolul din care face parte secțiunea a 2-a, precum și cuvântul „text” se va substitui cu cuvântul „cuprins”.	Se acceptă.
Pct. 2 sbpct. 8) „La pct. 22: a) în partea introductivă, după textul „aplică,” se completează cu textul „,în funcție de risc,” iar textul „identificare a clienților, precum și a beneficiarilor efectiv” se substituie cu textul „precauție privind clienții”;(...)”	„Paynet Services” SRL	52	La p.22, în partea introductivă, propunem excluderea textului „în funcție de risc,” și după cuvântul „măsuri” de a include cuvântul „standarde” ținând cont de prevederile p.24 al prezentului Regulament și de art.5 din Legea 308/2017.	Nu se acceptă. În conformitate cu textul pct. 23 din proiect, în situațiile stabilite la pct.22 se aplică măsuri de precauție în funcție de risc – standard, simplificată sau sporită.
Pct. 2 sbpct. 9) Pct. 23 va avea următorul cuprins: „23. În funcție de gradul de risc implicat, inclusiv ținând cont de tipul clientului, țară (jurisdicție), relația de afaceri, produsul/serviciul oferit sau tranzacția efectuată, rețeaua de distribuție etc., prestatorul aplică măsuri de precauție standard, de precauție simplificată sau sporită.”.	„Paynet Services” SRL	53	La p.23 cuvântul „implicat” propunem să fie substituit cu cuvântul „atribuit”.	Nu se acceptă. Factorii de risc enumerați la pct. 23 urmează a fi evaluați până la atribuirea gradului de risc al clientului/ relației de afaceri.
Pct. 2 sbpct 10) lit. a) La pct. 24: a) În partea introductivă, textul „Măsurile de identificare a clienților sunt următoarele:” se substituie cu textul „La aplicarea măsurilor standard de precauție privind clienții în cazurile prevăzute de pct.	„Paynet Services” SRL	54	La p.24, în partea introductivă, textul „prestatorul obține cel puțin următoarele informații:” se va exclude, deoarece se dublează cu textul din subpunctele 1) și 2)	Se acceptă. Textul subpct. 1) și 2) al pct. 24 a fost reformulat pentru a exclude dublarea.

22, prestatorul obține cel puțin următoarele informații:”				
<p>Pct. 2 sbpct 10) La pct. 24: a) Partea introductivă și subpct.1) vor avea următorul cuprins: ”24. La aplicarea măsurilor standard de precauție privind clienții în cazurile prevăzute de pct. 22, prestatorul obține cel puțin următoarele informații: 1) pentru clienții - persoane fizice: a) numele și prenumele; b) data și locul nașterii; c) cetățenia și datele documentului de identitate (IDNP, seria și numărul, data eliberării, codul organului care l-a eliberat (dacă există) sau alți indici unici dintr-un act de identitate ce conține fotografia titularului); d) adresa de domiciliu și/sau reședință; e) numărul de telefon, fax, adresa poștei electronice (e-mail) (dacă există); f) statutul de rezident/nerezident; g) ocupația, funcția deținută și/sau denumirea/numele angajatorului; h) sursa venitului; i) identitatea beneficiarului efectiv; j) scopul și natura relației de</p>	„MOLDCELL” S.A.	55	<p>Noțiunea din Legea nr. 308 <i>tranzacție ocazională</i> – tranzacție realizată printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni, de către una sau mai multe persoane fizice sau juridice, în lipsa unei relații de afaceri cu entitatea raportoare; Din redactia sbct. 1 a proiectului, intelegem ca informatiile sunt cumulative, adica pentru fiecare tranzactie ocazionala trebuie sa obtinem datele de identificare. Rugăm să fie completat textul după cum urmează: j) scopul și natura relației de afaceri sau a tranzacției ocazionale <i>în valoare de peste 20000 de lei</i> (scopul inițierii relației de afaceri sau al efectuării tranzacției ocazionale, tipul produsului și serviciului solicitat, tipul tranzacțiilor, volumul activelor depuse, volumul și frecvența tranzacțiilor preconizate, potențiala durată a relației de afaceri;”</p>	<p>Nu se acceptă. Obligatoritatea aplicării măsurilor de precauție, inclusiv în cazul tranzacțiilor ocazionale, nu depinde doar de limita valorică stabilită, dar intervine și atunci există suspiciuni de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, indiferent de derogările sau limitele stabilite (art. 5 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 308/2017).</p>
	Î.S. Poșta Moldovei	56	<p>La punctul 24 din Regulamentul nr.202/2018: Măsurile de identificare a clienților sunt următoarele: 1) pentru clienții – persoane fizice, prestatorul obține cel puțin următoarele documente și informații: - <i>buletinul de identitate cu fișa de însoțire, cu următoarele date:</i> a) numele și prenumele; b) data și locul nașterii; c) cetățenia și datele documentului de identitate (IDNP, seria și numărul, data eliberării,</p>	<p>Nu se acceptă. Actele care pot fi utilizate pentru verificarea informației obținute sunt descrise la pct.31 din Regulamentul nr. 202/2018.</p>

<p>afaceri sau a tranzacției ocazionale (scopul inițierii relației de afaceri sau al efectuării tranzacției ocazionale, tipul produsului și serviciului solicitat, tipul tranzacțiilor, volumul activelor preconizate pentru a fi depuse, volumul și frecvența tranzacțiilor preconizate, potențiala durată a relației de afaceri;”</p>			<p>codul organului care l-a eliberat (dacă există) sau alți indici unici dintr-un act de identitate ce conține fotografia titularului), statutul de rezident/nerezident;</p> <p>d) adresa de domiciliu și/sau reședință; - <i>obține următoarele informații:</i></p> <p>e) ocupația, funcția publică deținută și/sau denumirea/numele angajatorului;</p> <p>f) scopul și natura relației de afaceri sau a tranzacției ocazionale (scopul inițierii relației de afaceri sau al efectuării tranzacției ocazionale, tipul produsului și serviciului solicitat, tipul tranzacțiilor, volumul activelor depuse, volumul și frecvența tranzacțiilor preconizate, potențiala durată a relației de afaceri;</p> <p>g) numărul de telefon, fax, adresa poștei electronice (e-mail) (dacă există);</p> <p>h) sursa venitului;</p> <p>i) identitatea beneficiarului efectiv; - <i>chestionar pentru identificarea clientului persoană fizică;</i></p> <p>2) pentru clienții – persoane juridice, întreprinzători individuali și persoane care gestionează bunurile aflate sub administrare fiduciară, prestatorul obține cel puțin următoarele documente și informații: - <i>extrasul din Registrul de stat eliberat de către organul abilitat cu dreptul de a efectua înregistrarea de stat și/sau Certificatului de înregistrare cu următoarele date:</i></p> <p>a) denumirea, forma juridică de organizare, actul fiduciar și numărul de identificare de stat</p>	
---	--	--	--	--

			<p>(IDNO);</p> <p>b) sediul/adresa de activitate;</p> <p>c) adresa de corespondență, alta decât sediul (dacă există);</p> <p>d) numărul de telefon, fax, adresa poștei electronice (e-mail) (dacă există);</p> <p>- <i>Documentele de constituire:</i> contractul de constituire (de societate) și statutul – pentru societățile pe acțiuni, societățile cu răspundere limitată și cooperativele de întreprinzător; statutul și decizia fondatorului – pentru întreprinderile de stat; statutul și decizia autorităților administrației publice locale – pentru întreprinderile municipale;</p> <p>- <i>Buletinul de identitate a persoanei fizice împuternicită de a gestiona contul, legalitatea împuternicirilor (în cazul lipsei unei astfel de persoane, se indică administratorul persoanei juridice):</i></p> <p>e) identitatea beneficiarului efectiv a persoanei juridice;</p> <p>e¹) identitatea persoanelor care dețin poziții de management superior, precum și împuternicirile acestora de reprezentare;</p> <p>f) drepturile și obligațiunile organului de conducere de gestionare a companiei care reies din documentele primare de înregistrare sau actul de constituire;</p> <p>f¹) pentru persoanele care gestionează bunurile aflate sub administrare fiduciară, identitatea fondatorului, administratorului, protectorului (dacă există), beneficiarilor sau clasele de beneficiari și a oricăror alte persoane care exercită în ultimă instanță un</p>	
--	--	--	---	--

			<p>control efectiv (în cazul altor tipuri de construcții juridice similare fiduciilor – identitatea persoanelor care au poziții echivalente);</p> <p>g) natura și scopul activității, legitimitatea acestora;</p> <p>h) scopul preconizat de utilizare a contului;</p> <p>- <i>chestionar pentru identificarea clientului persoană juridică.</i></p>	
	BPAY SRL	57	<p>Excluderea lit. (h) – sursa venitului.</p> <p>În conformitate cu art. 8, alin. (2) lit. c) din Legea nr. 308/2017, obținerea informațiilor despre sursa venitului reprezintă o măsură de precauție sporită, fiind aplicată în mod specific situațiilor cu risc ridicat de spălare de bani și finanțare a terorismului. Această măsură este necesară pentru a asigura o supraveghere adecvată în cazurile în care există indicii temeinice că fondurile pot proveni din activități ilegale sau suspecte. De asemenea, art. 5 din aceeași lege nu impune obligația entităților de a obține informații despre sursa venitului în cadrul aplicării măsurilor de precauție standard. Această flexibilitate poate fi considerată relevantă în situațiile în care clientul desfășoară operațiuni cu un risc mai scăzut sau mediu și în absența unor indicii de risc sporit, cum ar fi calitatea de Persoană Expusă Politic (PEP) sau intenția de a efectua tranzacții cu un grad de risc sporit, cum ar fi cele implicând active virtuale. Or, această normă poate fi aplicată cu prudență în cazurile în care clientul este șomer, student sau în alte situații similare. Este important să luăm în considerare specificul</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Obținerea datelor despre sursa venitului se încadrează în măsurile standard de precauție care au scopul de evaluare și înțelegere a scopului și a naturii dorite a relației de afaceri, precum și de monitorizare și actualizare a informațiilor referitoare la profilul clientului, profilul riscului, inclusiv sursa bunurilor (a se vedea prevederilor art. 5 alin. (2) lit. c) și d) din Legea nr. 308/2017). Detaliile care urmează a fi obținute, ca și în cazul datelor despre <i>funcția/ ocupația</i> clientului, urmează a fi stabilite/ decise de prestator, în funcție de risc.</p>

			<p>activităților societăților emitente de monedă electronică, care spre deosebire de bănci nu acordă credite în care ar fi argumentată aplicarea normei date. Este important să se sublinieze că aplicarea măsurilor de precauție sporită trebuie să fie proporțională cu riscurile identificate. Astfel, de măsuri ar trebui luate numai atunci când există o bază solidă pentru a suspecta activități ilegale sau riscuri semnificative de spălare de bani sau finanțare a terorismului.</p>	
		58	<p>Eliminarea cerinței de a solicita „locul nașterii”. Având în vedere că majoritatea clienților prestatorilor de servicii de plată sunt rezidenți și cetățeni a Republicii Moldova, nu considerăm necesar să solicităm informații suplimentare cu privire la locul nașterii. În prezent, buletinele de identitate de tip nou, nu conțin această informație, spre deosebire de buletinele de identitate de tip vechi, ceea ce ar însemna că prestatorii ar trebui să solicite clienților un act suplimentar, cum ar fi un certificat de naștere, deoarece simpla declarație a locului de naștere de către client, nu este o informație obținută dintr-o sursă independentă și de încredere. Aceasta ar însemna că prestatorii ar trebui să solicite clienților un document suplimentar, cum ar fi un certificat de naștere, deoarece simpla declarație a locului de naștere de către client nu este considerată o sursă independentă și de încredere de obținere a acestei informații. Această cerere de informații suplimentare ar putea complica procesul de cunoaștere</p>	<p>Nu se acceptă. Obținerea datelor privind locul nașterii corespunde măsurilor de precauție standard de identificare a clienților prevăzute de Ghidul Basel privind managementul eficient al riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului (Anexa 4, pct.8). De asemenea, la nivelul UE, noul pachet legislativ care urmează a fi adoptat în curând, în particular, propunerea de Regulament privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, la fel, prevede în calitate de cerință minimă pentru identificare data și locul nașterii (art. 18 (1) (1) (ii)).</p>

			a clienților, iar majoritatea potențialilor clienți vor prefera instrumente de plată cu utilizarea numerarului (terminale de plată, remiteri de bani, etc.).	
		59	Adăugarea expresiei "dacă este relevant" după "identificarea beneficiarului efectiv". Persoana fizică poate fi identificată ca beneficiar efectiv doar în anumite circumstanțe, iar aceste cazuri sunt relativ rare. Astfel, aceasta poate deveni beneficiar efectiv în cazuri precum conturile comune, în fiducii sau încredințări, sau în situațiile în care deschide conturi pentru minori, unde, în anumite jurisdicții, părinții pot fi considerați beneficiari efectivi datorită responsabilității lor asupra contului. Cu toate acestea, în cea mai mare parte a cazurilor, persoana fizică nu deține un beneficiar efectiv și își reprezintă interesele proprii.	Nu se acceptă. Obligația de identificare și verificare a beneficiarului efectiv trebuie respectată în toate cazurile de aplicare a măsurilor de precauție enumerate la art. 5 alin. (1) din Legea nr. 308/2017. În cazul în care identitatea beneficiarului efectiv nu diferă de identitatea clientului, se indică identitatea clientului.
Pct. 2 sbpct 10) Pct. 24 La subpct 2) : în partea introductivă, după textul „întreprinzători individuali și” se completează cu textul „fiducii sau construcții juridice similare (persoane care gestionează bunurile aflate sub administrare fiduciară),”; la lit. g ¹) textul „persoanele care gestionează bunurile aflate sub administrare	„MOLDCELL” S.A.	60	Rugăm să fie completat textul după cum urmează: la lit. i) textul „scopul preconizat de utilizare a contului” se substituie cu textul „scopul și natura relației de afaceri sau a tranzacției ocazionale în valoare de peste 20000 de lei (scopul inițierii relației de afaceri sau al efectuării tranzacției ocazionale, tipul produsului și serviciului solicitat, tipul tranzacțiilor, volumul activelor depuse, volumul și frecvența tranzacțiilor preconizate, potențiala durată a relației de afaceri”.	Nu se acceptă. Obligatoritatea aplicării măsurilor de precauție, inclusiv în cazul tranzacțiilor ocazionale, nu depinde doar de limita valorică stabilită, dar intervine și atunci există suspiciuni de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, indiferent de derogările sau limitele stabilite (art. 5 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 308/2017).

<p>fiduciară” se substituie cu textul „fiducii și construcțiile juridice similare”</p> <p>la lit. i) textul „scopul preconizat de utilizare a contului” se substituie cu textul „scopul și natura relației de afaceri sau a tranzacției ocazionale (scopul inițierii relației de afaceri sau al efectuării tranzacției ocazionale, tipul produsului și serviciului solicitat, tipul tranzacțiilor, volumul activelor depuse, volumul și frecvența tranzacțiilor preconizate, potențiala durată a relației de afaceri”.</p>	<p>„Paynet Services” SRL</p>	<p>61</p>	<p>La subpct 2), propunem excluderea unuia din textele „persoane care gestionează bunurile aflate sub administrare fiduciară”, deoarece textul este identic.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost exclus.</p>
	<p>BPAY SRL</p>	<p>62</p>	<p>La lit. a), adăugarea expresiei „după caz sau poate fi înlocuit cu un act similar,” după „actul de constituire.” Conform Legii nr. 135 din 14.06.2007, actul de constituire este reprezentat de Statutul societății, care reprezintă o formă a contractului încheiat între persoanele care se asociază pentru înființarea acestei societăți și înregistrarea acestui act la Agenția Serviciilor Publice (ASP). Ulterior în extras este menționat direct Administratorul și Beneficiarii Efectivi. În cadrul analizei staturilor companiei, acestea nu au prezentat o utilitate enormă, din mai multe considerente după cum urmează: a) Nu sunt actualizate de la înființarea companiei; b) ASP permite înregistrarea modificărilor doar prin deciziile societății, iar ulterior nu verifică modificările operate în statut. c) Cazuri în care acestea au pierdut statutul. Totodată în situația în care</p>	<p>Nu se acceptă. În conformitate cu art. 178 din Codul civil, în calitate de acte de constituire a persoanei juridice pot fi – contractul de constituire sau statutul. Prin urmare, exemplul invocat se încadrează în categoria actului de constituire. Informația minimă care trebuie să fie conținută în actele de constituire trebuie să corespundă prevederilor art. 178 (3) și 247 (pentru societățile comerciale) din Codul civil.</p>

			administratorul și asociatul sunt aceeași persoană, statutul nu are un rol juridic decisiv, iar în cazul clienților persoane juridice străine, acesta poate, în general, să lipsească, putând exista un alt act de constituire.	
		63	La lit. g), adăugarea expresiei "sau un alt act similar din care se poate obține aceeași informație." În timpul aplicării măsurilor de precauție față de clienți, am identificat situații în care actul de înregistrare primar sau statutul nu sunt actualizate în mod corespunzător. Prin urmare, putem omite cazurile în care persoana responsabilă poate furniza drepturi separate, în conformitate cu un Ordin sau Procură, care pot fi obținute dintr-un alt act similar și care conține aceleași informații ca și actele primare sau statutul companiei.	Nu se acceptă. Pct. 24 descrie datele minime care trebuie obținute. De asemenea, situația descrisă poate încadra în categoria datelor de la pct. 24 subpct. 2) lit. e) sau f ¹).
		64	La lit. h), eliminarea expresiei „legitimitatea acestora.” Considerăm că scopul și natura relației în sine includ deja rațiunea/motivele stabilirii relației de afaceri, iar acest aspect nu necesită o mențiune distinctă referitoare la "legitimitate".	Nu se acceptă. Terminologia utilizată corespunde celei din Ghidul Basel privind managementul eficient al riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului (Anexa 4, pct.2).
Pct. 2 subpct. 11) 1) La pct. 26 , textul „La identificarea beneficiarului efectiv prestatorul va ține cont de criteriile de identificare	„Paynet Services” SRL	65	propunem a substitui textul „52” cu textul „5 ² ”, în vederea indicării corecte a referinței.	Se acceptă.

<p>descrise în Anexă.” se substituie cu textul „La identificarea beneficiarului efectiv al persoanelor juridice cu scop lucrativ (comercial), organizațiilor necomerciale, al fiduciilor sau construcțiilor juridice similare sau al altor tipuri de persoane juridice (inclusiv care administrează și distribuie fonduri), prestatorul va ține cont de criteriile de identificare stabilite la art. 5² din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și de Ghidul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind identificarea beneficiarului efectiv.”.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>66</p>	<p>În procesul de identificare a beneficiarului efectiv, referința la criteriile stipulate în Anexă, au fost substituite cu “Ghidul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind identificarea beneficiarului efectiv” – or acesta nu poate fi accesat din careva surse, context în care se solicită detalieri/explicații.</p>	<p>Comentariu. Ghidul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor privind identificarea beneficiarului efectiv este în proces de actualizare, care urmează a fi finalizat în curând. Versiunea curentă a Ghidului aprobat prin Ordinul nr. 36 din 23.08.2018 poate fi accesat la adresa: https://spscb.gov.md/storage/legislation/National/RO_Ordin_36.pdf</p>
<p>Pct. 2 sbpct 12) „La pct. 31: a) în partea introductivă, după textul „prestatorul utilizează” se completează cu textul „documente.”; b) la subpct. 2) în partea introductivă, după textul „întreprinzători individuali și” se completează cu textul „fiducii sau construcții juridice similare (persoane care gestionează bunurile aflate sub administrare fiduciară)”.</p>	<p>„MOLDCELL” S.A.</p>	<p>67</p>	<p>Propunem ca punctul 31 să fie expus în următoarea redacție <i>31. În vederea verificării informației prezentate la identificarea clienților și a beneficiarilor efectivi, prestatorul utilizează, <u>documente, și/sau date și/sau informații</u> obținute din surse sigure și independente. Verificarea informației trebuie să fie proporțională riscului pe care clientul și tipurile de documente prezentate le impun.</i></p> <p>În redacția actuală reiese că se utilizează cumulativ documente și date și informații, însă de exemplu din registre publice prin integrare se obțin informații și date, nu documente, însă</p>	<p>Nu se acceptă. Atât textul Legii nr. 308/2017, cât și cel al Regulamentului, utilizează în mod alternativ conjuncția sau/și atunci când se referă la documente, date, informații necesare pentru identificarea și verificarea beneficiarului efectiv, fără ca aceasta să schimbe sensul normei.</p>

			acestea sunt surse <i>sigure și independente și pot fi folosite în scopurile prezentului Regulament.</i>	
	„Paynet Services” SRL	68	la subpunctul 2) propunem excluderea unuia din textele „persoane care gestionează bunurile aflate sub administrare fiduciară”, deoarece textul este identic;	Se acceptă. Textul a fost exclus.
Pct. 2 sbpct 13) „La pct. 32 textul „În cazul în care clientul nu se prezintă personal la identificare, prestatorul solicită informațiile și documentele necesare ținând cont de prevederile pct.54 din prezentul Regulament.” se substituie cu textul „În cazul identificării și verificării identității clientului la distanță, banca solicită și obține informațiile și documentele necesare în conformitate cu Regulamentul privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice.”	„MOLDCELL” S.A.	69	Regulamentul 202 se refera la prestatori de servicii de plată nebankari, necesar de corectat și exclus cuvântul ”banca”.	Se acceptă.
		70	Nu este clar la care Regulament se face trimitere la pct.32 de catre BNM	Comentariu. Proiectul Regulamentului privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice a fost plasat pe pagina web a BNM pentru consultare publică.
	„Qivi-M” SRL	71	Cuvântul ”banca,, la orice formă gramaticală de substituit cu ”prestatorul,, la forma gramaticală corespunzătoare.	Se acceptă.
		72	Când și de către cine este sau va fi elaborat ”Regulamentul privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice,?”	Comentariu. Proiectul Regulamentului privind cerințele pentru identificarea și verificarea identității clienților prin intermediul mijloacelor electronice a fost plasat pe pagina web a BNM pentru consultare publică.
	Î.S. Poșta Moldovei	73	Cuvintele „banca solicită” de substituit cu cuvintele „prestatorul solicită”	Se acceptă.
	„Paynet Services” SRL	74	Cuvântul „băncii/banca” a substitui cu cuvântul „Prestatorului/Prestatorul”	Se acceptă.
Pct. 2 sbpct. 14) La pct. 43: subpct. 1) și subpct. 2), textul „30 și 31” se substituie cu textul „ 30, 31 și 37”;	Ministerul Justiției	75	La sbp. 14) lit. a), textul nou se va substitui în umătoarea redacție „30, 31 și 37” potrivit uzanțelor de tehnică legislativă.	Se acceptă.

<p>Pct. 2 sbpct. 15) „La pct. 44, după textul „conturi pe nume fictive”, se completează cu textul „nu va emite și accepta plăți efectuate prin utilizarea de carduri preplătite anonime.””</p>	<p>„Paynet Services” SRL</p>	<p>76</p>	<p>La p.44 propunem excluderea textului „și accepta plăți efectuate prin utilizarea de”, deoarece este o prevedere imposibil tehnic de verificat dacă cardul preplătit este anonim.</p>	<p>Nu se acceptă. Modificarea implementează noile prevederi ale art. 5 alin. (4) al Legii nr. 308/2017 introduse prin Legea nr. 66/2023.</p>
<p>Pct. 2 sbpct. 16) Se completează cu un nou punct, care va avea următorul cuprins: „44¹. Prestatorul nu va deschide și ține conturi pentru/ la prestatorii de servicii privind activele virtuale din alte state, precum și conturi clienților nerezidenți în scopul efectuării tranzacțiilor în/din adresa prestatorilor de servicii privind activele virtuale din alte state.”.</p>	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>77</p>	<p>În același scop, la sbp. 16) textul „un nou punct, care va avea următorul cuprins:” se va substitui cu textul „punctul 44¹ cu următorul cuprins:” (observație valabilă pentru sbp. 19) și alte cazuri similare).</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Pct. 2 sbpct 17) La pct. 45: a) subpct.1), după cuvintele ”cerințe similare celor prevăzute de Legea nr.308/2017” se completează cu textul ”cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv privind măsurile de precauție privind clienții și de păstrare a datelor,” b) subpct.2), textul ”, determinate potrivit criteriilor stabilite de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării</p>	<p>„MOLDCELL” S.A.</p>	<p>78</p>	<p>La pct. 45: Propunem sa fie completate sursele de informații cu informații deținute de prestator, colectate în legătură cu prestarea altor servicii proprii (nelegate de serviciile de plată) în următoarea redacție <i>c)Fără a aduce atingere obligației de identificare a clienților, în cazul în care Prestatorul a identificat anterior clientul în contextul vânzării unui produs sau a unui serviciu (ce nu constituie servicii de plată sau emitere/răscumpărare a monedei electronice), același prestator poate folosi respectivele date, informații și copii de pe documente pentru a realiza măsurile prevăzute la pct.24, 25, 30 și 31.</i></p>	<p>Nu se acceptă. Scopul obținerii datelor cu caracter personal în contextul vânzării unui produs sau serviciu este diferit de cel aplicabil în cazul aplicării măsurilor de precauție privind clienții. Datele obținute anterior în alt scop, ar putea fi utilizate și procesate în scopul aplicării măsurilor de precauție, doar cu acordul persoanei. Totodată, datele cu caracter personal obținute în alt scop decât cel al prevenirii și combaterii spălării banilor nu constituie obiectul de reglementare al Regulamentului nr. 202/2018.</p>

Banilor” se exclude.			De exemplu ”MOLDCELL” S.A., identifică în persoană utilizatorii pe bază de contract a serviciilor de comunicații electronice și aceste date și documente ar putea fi folosite în scopurile pct.24, 25, 30 și 31 din prezentul proiect.	
Pct. 2 sbpct. 19) ”49 ¹ . ”[...cu excepția cazurilor de răscumpărare sau retragere în numerar a valorii monetare a monedei electronice și a cazurilor de operațiuni de plată la distanță care depășesc 1000 lei pe operațiune, ...].	„Qivi-M” SRL	79	Din formularea redată în proiect înțelegem că suma de 1000 lei este aplicabilă atât la rascumpărarea sau retragerea monedei electronice, cât și în cazul operațiunilor de plată la distanță. În Legea 308/2017 excepția dată este formulată în felul următor: “cu excepția cazurilor de răscumpărare în numerar sau retragere a numerarului ce depășește suma de 1000 de lei și a cazurilor de operațiuni de plată la distanță,” Astfel, recomandăm revizuirea conținutului punctului 49 ¹ pentru a evita formularea și, ulterior, interpretarea greșită a prevederii respective din Regulament.	Comentariu. Pct. 49 ¹ din proiect aduce claritate privind cazurile în care operațiunile de plată la distanță, de asemenea, pot beneficia de aplicarea măsurilor de precauție simplificată, în conformitate cu prevederile Directivei (UE) 2015/849, care permite o astfel de excepție pentru tranzacțiile de plată la distanță, în cazul în care suma plătită nu depășește 50 Eur pe operațiune (art. 12 alin. (2)). În același context, completarea aduce claritate și asupra aplicabilității normei de la art. 5 alin. (9) lit. b) care stabilește limita de 3000 pentru transferurile lunare.
Pct. 2 sbpct 21) La pct. 53: e) subpct. 1), după textul „despre client” se completează cu textul „și beneficiarul efectiv”; f) subpct. 3), după textul „mijloacelor bănești” se completează cu textul „ale clientului, beneficiarului efectiv”; g) subpct. 6), după textul „controalelor aplicate,” se completează cu textul „a frecvenței acestora”;	„MOLDCELL” S.A.	80	Monitorizarea sporită și permanentă a relației de afaceri, prin creșterea numărului controalelor aplicate și a frecvenței acestora. Este un sens diferit dintre sintagma creșterea <i>numărului controalelor</i> și <i>sintagma creșterea frecvența controalelor</i> ? Propunem să fie specificat ce acțiuni anume se solicita din partea Prestatorilor prin creșterea frecvenței, deoarece noi înțelegem că dacă se mărește numărul de controale într-o perioadă de timp, respectiv se crește și frecvența acestora.	Comentariu. Modificarea implementează prevederile noi ale art. 8 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 308/2018 – ” <i>creșterea numărului și a frecvenței verificărilor efectuate</i> ”, introduse prin Legea nr. 66/2023.
Pct. 2 sbpct 24)	„MOLDCELL” S.A.	81	Propunem ca sbct. 1 sa fie expus în	Nu se acceptă.

<p>„(...) 56². În relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și instituțiile financiare din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/monitorizate de FATF, pe lângă măsurile de precauție sporită prevăzute de prezentul capitol, prestatorul aplică suplimentar, în conformitate cu acțiunile solicitate de FATF și în dependență de risc, una sau mai multe din următoarele măsuri:</p> <p>1) limitarea desfășurării relației de afaceri sau efectuării tranzacțiilor în/din țara (jurisdicția) cu risc sporit sau cu persoane din această țară (jurisdicție) ori, după caz, încetarea acesteia; (...)”</p>			<p>următoarea redacție:</p> <p>1) <i>limitarea desfășurării relației de afaceri sau efectuării tranzacțiilor în/din țara (jurisdicția) cu risc sporit sau cu persoane din această țară (jurisdicție) ori, după caz, <u>poate înceta relația de afaceri</u>;</i></p>	<p>Modificarea implementează prevederile noi ale art. 8² alin. (1) lit. a) din Legea nr. 308/2018 – ” a) <i>limitarea relațiilor de afaceri și/sau a tranzacțiilor ori, după caz, <u>încetarea acestora</u></i>”, introduse prin Legea nr. 66/2023.</p>
	<p>Ministerul Justiției</p>	<p>82</p>	<p>Atât la sbp. 24), prin care se modifică pct. 56² , cât și pentru tot textul Regulamentului, se va ține cont că, în conformitate cu prevederile Legii nr. 308/2017, abrevierea denumirii Grupului de Acțiune Financiară Internațională este GAFI. Prin urmare, abrevierea „FATF” se va substitui corespunzător cu abrevierea „GAFI”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Pct. 2 sbpct. 26) La pct. 72 subpct. 1), textul „sau în monedă electronică anonimă” se exclude.</p>	<p>„Paynet Services” SRL</p>	<p>83</p>	<p>La p.72, subpunctul 1) considerăm necesar a fi exclus. Capitolului IX CERINȚE PRIVIND TRANSFERURILE DE FONDURI, stabilește obligațiile prestatorilor pentru transferurile de fonduri, iar o plată efectuată în numerar nu se încadrează în noțiunea de transfer de fonduri/transfer de credit, care se efectuează doar prin intermediul conturilor de plăți, atât a plătitorului, cât și a beneficiarului operațiunii de plată.</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederile pct. 72 din Regulament transpun normele art. 7 alin. (4) din Regulamentul (UE) nr. 2015/847 privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și au în vedere plata fondurilor de către prestatorul beneficiarului în adresa beneficiarului plăți, în numerar.</p>

<p>Pct. 2 sbpct. 28) „La pct. 84, după textul „beneficiarii efectivi,” se completează cu textul „informațiile obținute prin intermediul mijloacelor electronice în cadrul procesului de identificare și verificare a identității clientului la distanță,” textul „ după terminarea” se substituie cu textul „de la încetarea”, textul „după data efectuării operațiunilor” se substituie cu textul „de la data efectuării operațiunilor”, iar textul „și a transferurilor de mijloace bănești” se exclude.”</p>	<p>„MOLDCELL” S.A.</p>	<p>84</p>	<p>Daca se accepta propunerea cu utilizarea datelor si documentelor obtinute de prestator in legatura cu prestarea altor servicii, necesită completat.</p>	<p>A se vedea comentariul referitor la pct. 2, subpct. 17 din proiect.</p>
<p>„La pct. 86, cuvântul „operațiunilor” se substituie cu textul „tranzacțiilor naționale și internaționale”, iar după textul „disponibile,” se completează cu textul „în mod operativ.”</p>	<p>Î.S. Poșta Moldovei</p>	<p>85</p>	<p>Propunem de exclus sintagma „ , iar textul „și a transferurilor de mijloace bănești” se exclude.”</p>	<p>Nu se acceptă. În conformitate cu redacția nouă a art. 9 din Legea nr. 308/2017, datele se păstrează <i>”pe o perioadă de 5 ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale.”</i></p>
<p>Pct. 2 sbpct 29) „La pct. 86, cuvântul „operațiunilor” se substituie cu textul „tranzacțiilor naționale și internaționale”, iar după textul „disponibile,” se completează cu textul „în mod operativ.”</p>	<p>„MOLDCELL” S.A.</p>	<p>86</p>	<p>Propunem să fie completat cu sintagma - <i>Ținând cont de programul de lucru al Prestatorului</i>, sau sintagma <i>în termen rezonabil</i>.</p>	<p>Nu se acceptă. Orice solicitare de informații din partea autorităților competente, implicit, trebuie să țină seama de programul de lucru al entității raportoare. Modificarea implementează amendamentul art. 9 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 – <i>răspunde operativ</i>.</p>
<p>Pct. 2 sbpct 32) „La pct. 98: b) subpct. 1): după textul „activităților și tranzacțiilor” se completează cu textul „care sunt în curs de pregătire, tentativă, de realizare ori sunt deja realizate,” iar după textul „direct sau indirect,” se completează cu textul „integral sau parțial,”</p>	<p>„MOLDCELL” S.A.</p>	<p>87</p>	<p>Pct. 98 sbct. 1) stabilește că <i>Prestatorul prin decizia (ordinul) administratorului responsabil al prestatorului, se abține, pentru un termen nedeterminat, de la executarea activităților și tranzacțiilor.....</i> În redacția propusă, reiese că <i>Prestatorul trebuie să se abțină, pentru un termen nedeterminat, de la executarea activităților și tranzacțiilor deja realizate</i>, ceea ce este imposibil. Prestatorul nu poate să se abțină de la o tranzacție deja executată. Rugăm să fie exclusă sintagma <i>deja</i></p>	<p>Nu se acceptă. Amendamentul implementează noile cerințe ale art. 34 alin. (2) din Legea nr. 308/2017, introduse prin Legea nr. 66/2023.</p>

			<i>realizate.</i>	
Pct. 3	CSV CILISCHIMB SRL	88	Substituirea textului "casa de schimb valutar" cu textul "unitate de schimb valutar" ar trebui să conțină nota "pentru toate ordinele, actele și informațiile care vor fi emise ulterior intrării în vigoare a prezentului regulament", pentru că asta preconizează modificarea actelor de constituire a întreprinderii, a ștampilei, a actelor de licențiere și a tuturor documentelor aflate în incinta CSV. Asta ține și de evidența datelor deja introduse, rapoarte, registre, acte emise etc. Considerăm că dacă se va menționa acest moment, "după intrarea în vigoare a legii să fie efectuate modificări corespunzătoare", acest fapt ar salva tot sistemul de o procedura birocratică inutilă fizic și financiar.	Precizare. În conformitate cu pct. 4 din Regulamentul nr. 201/2018, termenii și expresiile utilizate corespund legislației în vigoare, inclusiv cele prevăzute de Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară. Astfel, în conformitate cu art. 41 alin. (2) din Legea menționată, casele de schimb valutar fac parte din categoria unităților de schimb valutar, iar Regulamentul nr. 201/2018 se aplică tuturor categoriilor de unități care efectuează operațiuni de schimb valutar (birourile de schimb valutar ale băncii, casele de schimb valutar și hotelurile). Modificarea asigură coerența terminologiei și nu implică modificarea procedurilor interne sub acest aspect.
Pct. 3 subpct. 5)	CSV CILISCHIMB SRL	89	Vă rugăm să fiți mai expliciti pe marginea subiectului de raportare privind "nerespectarea legislației incidente în vigoare sau a procedurilor interne", în opinia mea, asta ar însemna că noi trebuie să anunțăm SPCSB despre toate refuzurile persoanelor fizice clienți, care în momentul când doresc să schimbe la ghișeu o sumă mai mare de 10 000 mdl și este cerut actul de identitate, refuză operațiunea. Consider un lucru nonsens și inutil acest moment, doar pentru faptul că cetățenii nu sunt încă pregătiți pentru această modificare și renunță de a efectua operațiunea, plus la asta în acest mod se adaugă lucru inutil pentru organul corespunzător de control. Cred că trebuie clarificat acest punct.	Precizare. Modificările pct. 8 subpct. 6) și 6 ¹) din Regulamentul nr. 201/2018 vin să implementeze noile prevederi ale Legii nr. 308/2017, în particular, art. 13 alin. (4 ¹) și (4 ²) care se referă la obligația de stabilire a mecanismelor interne de raportare de către angajați a situațiilor sau suspiciunilor privind spălarea banilor, finanțarea terorismului sau a cazurilor de nerespectare a legislației sau procedurilor interne, precum și a mecanismelor de protejare a persoanelor responsabile care raportează încălcări ale legislației aferente domeniului. Prin urmare, pct. 8 subpct. 6) nu stabilește obligația de raportare către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a tuturor cazurilor de încălcare a legislației sau a procedurilor interne, or această obligație este stabilită la art. 11 din Legea nr. 308/2017 și Cap. V din Regulamentul 201/2018 – pentru tranzacțiile suspecte și limitate. Subpct. 6) prevede obligația de stabilire la nivel intern a unui mecanism care să reglementeze situațiile în care suspiciunile sau încălcările se raportează, termenul, modul de raportare, etc.

<p>Pct. 3 sbpct. 7) La pct. 11: a) în partea introductivă, cuvântul „identificare,, se substituie cu textul „precauție privind clientul, persoană fizică,,iar textul „la ghișeul casei de schimb valutar, punctul de schimb valutar al hotelului, precum și a beneficiarului efectiv” se substituie cu textul „sediul acesteia”;</p> <p>b) subpct. 1), textul „200000” se substituie cu textul „10000”.</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>90</p>	<p>Pct. 11 autorul propune ca la subpct. 1), textul „200000” se substituie cu textul „10000”. A se vedea argumentele de la pct.25 din Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 200/2018.</p>	<p>Se acceptă. A fost introdus un nou pct. – 12¹, care stabilește măsurile simplificate de identificare pentru operațiunile de la 10000 lei și până la 20000 lei. Conform modificărilor propuse la Anexa 1 la Regulament, se distinge dintre informația care urmează a fi acumulată pentru operațiunile de la 10000 și până la 20000 lei, care este simplificată, și cea necesară pentru operațiunile cu o valoare mai mare de 20000. Proiectul a fost completat cu prevederi care reglementează cazurile în care, pentru cetățenii RM, entitatea poate accepta pașaportul în calitate de act pentru identificarea persoanei.</p>
	<p>BC „MAIB” SA</p>	<p>100</p>	<p>Propunem excluderea subpct. 1) și completarea Regulamentului nr.201/2018 cu norme prin care vor fi stabilite unele reguli speciale (simplificate) aferente identificării clienților care efectuează tranzacțiile ocazionale de schimb valutar de mică valoare (mai puțin de 20 000 MDL). Argumentarea propunerii este expusă mai sus, la pct. 1) aferent Regulamentului nr. 200/2018.</p>	<p>Se acceptă parțial. Subpct. 1) al pct. 11 implementează obligația Legii nr. 308/2017 stabilită la art. 5 alin. (8). Prin urmare acesta nu poate fi exclus. A fost introdus un nou punct – pct. 12¹, care stabilește datele care urmează a fi obținute pentru operațiunile de peste 10000 și până la 20000 lei (măsuri mai simplificate). La fel, a se vedea și modificările operate la Anexa 1 privind datele care urmează a fi reținute pentru operațiunile de până la 20000 lei și cele care depășesc această valoare.</p>
<p>Pct. 3 subpct. 11)</p>	<p>CSV CILISCHIMB SRL</p>	<p>101</p>	<p>Care va fi modalitatea de acces al organelor de supraveghere la registrul persoanelor identificate, cumva, noi ar trebui să oferim posibil un raport lunar, și dacă da, pe care platformă, este suficient să păstrăm datele în format electronic și nu e nevoie să le imprimăm zilnic, sau poate lunar, cât timp ar trebui să le păstrăm? Considerăm necesar ca acest moment să devină mai explicit, pentru a putea completa și stoca corect informația corespunzătoare.</p>	<p>Comentariu. Accesul urmează a fi asigura prin furnizarea informațiilor la solicitare, precum și în cadrul efectuării controalelor (pe teren sau din oficiu. Termenul de păstrare a tuturor datelor este prevăzut pct. 36 din Regulament.</p>

Pct. 3 sbpct. 22) și sbpct. 23)	Asociația Băncilor din Moldova BC „MAIB” SA	102	Privind modificarea Anexei nr.1 și Anexei nr.2, având în vedere modificarea preconizată a denumirii Regulamentului nr.201/2018, propunem ca în denumirea Anexei nr.1 și Anexei nr.2 la Regulamentul nr.201/2018, cuvântul „unității” să fie înlocuit cu cuvântul „unităților”.	Se acceptă.
	CSV CILISCHIMB SRL	103	Cu referire la Anexa nr1 a prezentului proiect, și anume nu înțeleg de ce este indicat pragul de 20 000 mdl pentru o identificare mai minuțioasă, posibil autorul a dorit să indice cifra 200 000, atunci este logic de ce se cer date personale de genul domiciliului și proveniența banilor, mai mult ca atât că despre suma 20 000 nu găsesc nici o menționare în prezentul proiect. Consider că la limita de 200 000 este necesară o astfel de abordare, și în nici un mod la sume mai mici, mai ales că suma de 200 000 într-adevăr necesită colectarea unei informații mai profunde. Deci, presupun că este o greșeală și vă rog să o corecți.	Precizare. Anexa 1 stabilește informația care urmează a fi acumulată și păstrată pentru operațiunile de la 10000 și până la 20000 lei, care este simplificată, și cea necesară pentru operațiunile cu o valoare mai mare de 20000 și care, în mod corespunzător, corespund măsurile de precauție care urmează a fi aplicate în conformitate cu pct. 12 și 12 ¹) din Regulament.
Pct. 5) Nu se va considera încălcare, până la data de 11 noiembrie 2023, nerespectarea obligației prevăzute la pct. 19 din Regulamentul nr. 201/2018 cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea caselor de schimb valutar și hotelurilor, de a întocmi, completa, menține și actualiza Registrul privind persoanele fizice identificate în format electronic și continuarea ținerii registrului	Ministerul Justiției	104	Cu referire la pct. 5, considerăm necesară revizuirea conceptuală a acestuia, astfel propunem ca obligația de la pct. 19 din Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea caselor de schimb valutar și hotelurilor, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 201/2018, privind întocmirea, completarea, menținerea și actualizarea Registrului privind persoanele fizice identificate în format electronic să intre în vigoare la data de 11 noiembrie 2023. Menționăm că, soluția propusă va	Se acceptă.

dat pe suport de hârtie.			oferi un termen suficient unităților de schimb valutar să se conformeze cerințelor Băncii Naționale a Moldovei de a avea un Regstru privind persoanele fizice indentificate, în format electronic, fără a fi sancționate.	
<i>Alte propuneri/recomandări</i>				
Regulamentul nr.200/2018: Pct.22 (a doua propoziție) și Pct.93 subpct.2) lit.b)	Asociația Băncilor din Moldova BC „MAIB” SA	105	<p>Pct.22 din redacția actuală stabilește că „Deciziile de începere, continuare sau încetare a relației de afaceri cu clientul cu un grad de risc sporit se iau de către persoana responsabilă în cadrul băncii sau de către conducătorul sucursalei”, sintagmă care nu asigură claritate. Astfel, sintagma „persoana responsabilă în cadrul băncii” permite interpretări diferite, or în art.8 alin.(3) lit.e) din Legea nr.308/2018 se utilizează sintagma „persoana cu funcții de conducere de rang superior”, care potrivit noțiunii respective din art.3 al Legii nr.308/2017 nu neapărat este un membru al organului de conducere.</p> <p>Totodată, conform prevederilor pct.22 și pct.93 subpct.2) lit.b) din Regulamentul nr.200/2018, persoana responsabilă în cadrul băncii poate delega atribuția respectivă către conducătorul sucursalei.</p> <p>În acest context menționăm că fiecare bancă își organizează și menține propriul model de business, care poate fi descentralizat, fiind bazat pe conducătorii sucursalelor, poate fi unul centralizat – bazat pe subdiviziunile oficiului central al băncii, sucursalele fiind doar puncte de vânzări, sau un model mixt, care îmbină cele două opțiuni.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Pentru uniformizarea terminologiei, pe tot parcursul textului Regulamentului nr.200/2018 referința la <i>persoana responsabilă</i> a fost substituită cu sintagma <i>persoană responsabilă cu funcții de rang superior</i>.</p> <p>În cadrul băncii, persoana responsabilă cu funcții de rang superior se desemnează din rândul membrilor Consiliului băncii și/sau organului executiv (pct. 7 din Regulamentul nr. 200/2018). Aceasta rezultă și din atribuțiile Consiliului și ale organului executiv al băncii de: aprobare și supraveghere a programului privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și de implementare eficientă a acestuia (pct. 6 din Regulament). Pentru facilitarea activității băncii, atribuțiile persoanei responsabile cu funcții de rang superior privind aprobarea sau continuarea relației de afaceri cu clienții de grad risc sporit pot fi delegate conducătorului sucursalei.</p>

			Reieșind din cele relatate, considerăm necesară revizuirea prevederilor pct.22 (a doua propoziție) și pct.93 subpct.2) lit.b) din Regulamentul nr.200/2018, astfel ca prin aceste norme să fie stabilită posibilitatea ca băncile să-și determine, conform propriilor reguli de organizare și desfășurare a afacerii, acea persoană responsabilă /acele persoane responsabile care va avea /vor avea atribuții de aprobare a începerii și continuării a relației de afaceri cu clienții având gradul de risc sporit.	
	BC „MAIB” SA	106	Propunem completarea Regulamentului nr.200/2018 cu subpct.28 ¹) care să stabilească cerințe cu referire la obligativitatea obținerii de către bancă a documentelor confirmative aferent probării sursei de proveniență a fondurilor bănești în cazul efectuării operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoanele fizice, conform unor limite strict stabilite.	Comentariu. În conformitate cu pct. 28 din Regulamentul 200/2018, măsurile de precauție care urmează a fi aplicate în cazul operațiunilor de schimb valutar în numerar cu persoane fizice sunt stabilite de Regulamentul 201/2018. Pct. 12 și 12 ¹ din Regulamentul 201/2018 prevăd măsurile de precauție care urmează a fi aplicate în dependență de limitele operațiunii, precum și de existența suspiciunilor.
	Asociația Băncilor din Moldova	107	Complementar, se solicită clarificări referitor la următorul aspect: Banca aplică măsurile de precauție sporite conform capitolului III și IV din Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea de schimb valutar chiar dacă în Regulamentul stipulat este indicat că subiecți ai regulamentului sunt „unitățile de schimb valutar, altele decât băncile”, Astfel, creează incertitudine normele: “Banca aplică măsuri de precauție privind clienții,	Se acceptă. Textul pct. 2 din Regulamentul 201/2018 a fost modificat.

			<p>inclusiv măsuri de precauție sporite în conformitate cu prevederile cap. III și IV din Regulamentul cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea de schimb valutar” în contextul în care în pct 2 al proiectului Hotărârii cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea unității de schimb valutar este indicat următorul text:</p> <p>„Subiecții prezentului Regulament sunt unitățile de schimb valutar, altele decât băncile (în continuare, unitățile de schimb valutar), conform licențelor Băncii Naționale a Moldovei, desfășoară activitate de schimb valutar în numerar cu persoanele fizice.</p>	
<p><i>Regulamentul nr. 200/2018:</i></p> <p>Pct. 31</p> <p>Atunci când clientul sau deținătorul pachetului de control este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/ sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți nu este necesară identificarea și verificarea identității oricărui dintre</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova</p>	<p>108</p>	<p>Se solicită reformularea sintagmelor, revizuirea și reformularea prevederii ”nu este necesară” și ”Banca obține datele relevante pentru identificare”, astfel încât să poată fi interpretată uniform atât de către toate băncile licențiate, cât și de către clienți, or se subînțelege că băncile trebuie să obțină date relevante pentru identificare, fără însă a aplica toate măsurile specificate la pct.26 alin.2).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În cazul unei societăți ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/ sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, banca are doar obligația de a obține informația privind beneficiarul/beneficiarii efectivi care trebuie să fie accesibilă. Obligația de identificare și verificare îi revine societății/ depozitarului etc., conform normelor de transparență a pieței reglementate.</p>

acționari sau beneficiari efectivi ai acestor societăți. Banca obține datele de identificare relevante din registre publice, de la client sau din alte surse sigure.				
<i>Regulamentul nr. 200/2018:</i> Pct. 51 Măsurile de precauție simplificată privind clienții cuprind măsurile de precauție privind clienții prevăzute la pct.25, în cadrul unei proceduri simplificate aferente riscului scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, care include: 1) verificarea identității clientului și beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri atunci când aceasta este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale; (...)	Asociația Bancilor din Moldova	109	Pct. 51 Pentru a oferi o claritate în privința normei incluse (subpct. 1) se propune a include noțiunea asociată termenului de “practici comerciale normale”.	Nu se acceptă. Practicile comerciale normale variază în dependență de domeniul și genul de activitate. Un exemplu în care ar fi esențial de a nu întrerupe cursul firesc al activității ar fi tranzacțiile pe piața mobilă care, datorită condițiilor de tranzacționare pe această piață, impune o executare rapidă a tranzacției.
<i>Regulamentul nr. 202/2018:</i> Pct. 48 „(...) Până la finalizarea măsurilor de verificare, banca nu permite efectuarea tranzacțiilor prin intermediul contului sau stabilește condițiile specifice de utilizare a acestuia (limite valorice, tipuri de servicii etc.), în conformitate cu politicile și procedurile interne.”	„Paynet Services” SRL	110	La p.48, ultima propoziție, cuvântul „băncii/banca” a substitui cu cuvântul ”Prestatorului/Prestatorul”	Se acceptă.
<i>Regulamentul nr. 202/2018:</i>	„Paynet Services” SRL	111	La p.10 propunem textul „cu diferiți clienți” a fi substituit cu cuvântul	Nu se acceptă. Norma vizează riscurile asociate clienților, în dependență de

<p>Pct. 10 „La elaborarea programului intern se iau în considerație mărimea, complexitatea, natura și volumul activităților prestatorului, tipurile (categoriile) de clienți, gradul (nivelul) de risc asociat cu diferiți clienți sau categoriile acestora și operațiunile desfășurate de aceștia, agenții și filialele prin intermediul cărora își desfășoară activitatea.”</p>			<p>„clienților”</p>	<p>categoria acestora, precum și cele asociate diferitor clienți din aceeași categorie.</p>
<p><i>Regulamentul nr. 202/2018:</i> „Capitolul V MĂSURI DE PRECAUȚIE PRIVIND CLIEȚII” „Secțiunea a 2-a Măsuri de identificare a clientului și beneficiarului efectiv”</p>	<p>„Paynet Services” SRL</p>	<p>112</p>	<p>În denumirea Capitolului V și în denumirea Secțiunii a 2 a Capitolului V, propunem după cuvântul „măsuri” de a include cuvântul „standarde”, ținând cont de prevederile p.24 al prezentului Regulament și de art.5 din Legea 308/2017.</p>	<p>Nu se acceptă. Capitolul V din Regulament conține norme de reglementare pentru toate tipurile de măsuri de precauție: standard, simplificată și sporită.</p>
<p><i>Regulamentul nr. 202/2018:</i> Pct. 18 „Procedura de acceptare a clientului cuprinde identificarea și verificarea clientului și, dacă este cazul, a beneficiarului efectiv al clientului pe baza unor informații, date sau documente fiabile și independente. Aceasta include, de asemenea, înțelegerea scopului și naturii relației de afaceri (acolo unde este relevant) și, în situații de risc sporit, obținerea de informații suplimentare.”</p>	<p>„Paynet Services” SRL</p>	<p>113</p>	<p>La p.18, propunem a exclude textele „, dacă este cazul” și „(acolo unde este relevant)”, ținând cont de prevederile art.5, (2), b) și c) din Legea 308/2017.</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p><i>Regulamentul nr. 202/2018:</i> Pct. 26 „(...) În acest ultim caz, prestatorul păstrează toată informația și documentele acumulate în procesul de determinare a calității de beneficiar efectiv al clientului persoană juridică și le prezintă, la cerere, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și/sau organelor cu funcții de supraveghere.(...)”</p>	<p>„Paynet Services” SRL</p>	<p>114</p>	<p>Propunem excluderea textului „În acest ultim caz”, deoarece în conformitate cu Capitolul XI al prezentului Regulament și cu art. 9 al Legii 308/2017, entitatea raportoare are obligația de păstrare a tuturor documentelor, datelor și informației aferente clienților săi, inclusiv aferente beneficiarului efectiv.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p><i>Regulamentul nr. 202/2018:</i> Pct. 30 „Prestatorul verifică identitatea clientului și a beneficiarului efectiv până la stabilirea relației de afaceri sau în momentul stabilirii relației de afaceri sau efectuării unei operații prevăzute la pct.22 subpct.(2).”</p>	<p>„Paynet Services” SRL BPAY SRL</p>	<p>115</p>	<p>La p.30 textul „până la stabilirea relației de afaceri sau” propunem a fi exclus, în vederea aducerii în concordanță cu p.22 al prezentului Regulament și cu art.5, (1), a) al Legii 308/2017.</p>	<p>Se acceptă parțial. Textul pct.30 a fost modificat pentru a clarifica că verificarea urmează a fi realizată până la stabilirea relației de afaceri sau până la efectuarea tranzacției ocazionale. O astfel de formulare nu contravine prevederilor pct. 22 din Regulament sau ale art. 5 (1) lit. a) din Legea nr.308/2017, întrucât acestea au în vedere cazurile care necesită aplicarea măsurilor de precauție – atunci când se stabilește o relație de afaceri, când se efectuează o tranzacție ocazională etc., și nu indică când aceste măsuri trebuie aplicate.</p>
<p><i>Regulamentul nr. 202/2018:</i> Pct. 31 „(...) Verificarea informației trebuie să fie proporțională riscului pe care clientul și tipurile de documente prezentate le impun. În acest scop, prestatorul utilizează proceduri documentare și nedocumentare de verificare: (...)”</p>	<p>„Paynet Services” SRL</p>	<p>116</p>	<p>În partea introductivă, propoziția a 2 propunem a fi reformulată, deoarece nu verificarea informației, dar acumularea/obținerea informației suplimentare trebuie să fie proporțională riscului asociat clientului.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p><i>Regulamentul nr. 202/2018:</i> Pct. 48 „(...) În cazul în care identitatea clientului și</p>	<p>„Paynet Services” SRL</p>	<p>117</p>	<p>La p.48, în ultimul aliniat, la prima propoziție, cuvântul „până” se va exclude.</p>	<p>Nu se acceptă. Textul ultimului alin. din pct. 48 reglementează condițiile de aplicare a măsurii simplificate de la pct. 48 pct.3) – atunci când condițiile impun executarea rapidă a tranzacției și implică</p>

beneficiarului efectiv nu a fost verificată până la stabilirea relației de afaceri, prestatorul asigură realizarea acestei măsuri cât mai curând posibil după contactul inițial, dar nu mai târziu de o lună. (...)”				verificarea identității clientului/beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri.
<p><i>Regulamentul nr. 202/2018:</i> Pct. 52 „52. În baza evaluării proprii, prestatorul stabilește factorii care generează riscuri sporite și care determină necesitatea aplicării măsurilor de precauție sporită privind clienții. Factorii care generează riscuri sporite sunt: (...)”</p> <p>4) operațiunile sunt efectuate de la unul sau mai mulți plătitori din diferite țări la un beneficiar local;(…)”</p>	„Paynet Services” SRL	118	La p.52, subpunctul 4), propunem, includerea textului „, cu excepția operațiunilor de plată aferente comerțului electronic”. Din punct de vedere al dezvoltării rapide a comerțului electronic și a promovării plăților fără numerar, achitățile efectuate cu carduri de către plătitori din diferite țări către un comerciant local care comercializează mărfuri și servicii, inclusiv peste hotarele țării, de asemenea considerând ponderea plăților efectuate de către diasporă, acesta nu mai este un factor care reprezintă risc sporit de spălare a banilor.	Nu se acceptă. În conformitate cu prevederile pct. 52, prestatorul, în baza unei evaluări proprii, stabilește factorii care generează riscuri sporite și decide asupra aplicării măsurilor de precauție sporită.